

ZBERATEL'® 2007

12

Ročník XIII.
Cena 55 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATELOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

VIANOČNÉ SVIATKY PLNÉ
POHODY A SPOKOJNOSTI,
MNOHO ZDRAVIA, ŠTASTIA A VELA
ZBERATELSKÝCH ÚSPECHOV
V ROKU 2008 VŠETKÝM ČITATELOM
A PRIAZNIVCOM NÁŠHO
ČASOPISU ŽELÁ VYDAVATEL,
REDAKČNÁ RADA A REDAKCIA

Ďalšie hlavné mestá štátov EÚ (9 – 10)

Vianočné pozdravy môžeme dekorovať aj touto známkou

Vianočnej ponuky firmy
ZBERATEL'®

Vianočná známka Rakúskej pošty (9)

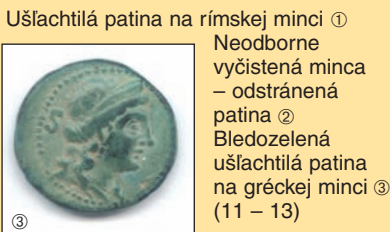

Odchýlka farby známky na poštovom lístku (35)

Emisia Umenie v podaní našich susedov (7 – 8)

Skameneliny vyobrazené na TK (14 – 15)

Ušlachtilá patina na rímskej minci ①
Neodborne vyčistená minca – odstránená patina ②
Bledozelená ušlachtilá patina na gréckej minci ③ (11 – 13)

Vzácný obrúsok z hotela LUX v Moskve z cárského Ruska (24 – 26)

Ruská známka má 150 rokov (29 – 31)

Vážení čitatelia,

vianočné sviatky sa nezdržateľne blížia, aj prácu v redakcii sme prispôbili snahe priniesť čo najviac pútavých príspevkov na chvíle pohody a tiež príprave jesenného zasadnutia redakčnej rady s námetmi do ďalšieho roka. Redakčnú uzávierku opäť sprievádzali nové informácie, ktoré sme sa snažili zapracovať do čísla. Najmä o našej poslednej známke roka, ktorá vychádza práve v čase, keď je časopis v tlačiarni – ku Dňu poštovej známky, venovanej poľnej pošte. Určite obohatí naše zbierky aj zaujímavým výtvarným spracovaním a celkovým vyhotovením s tradičným kupónom.

Približujeme tiež známky emisného radu Umenie, ktoré približujú reprodukcie dvoch významných diel – obraz sv. Alžbety z majetku SNG, reprezentujúci tvorbu rakúsky orientovanej

K decembrovému číslu Zberateľa

malby z nášho územia v 18. storočí a dielo významného slovenského maliara 20. storočia Jána Želibského z roku 1936, ktorého tvorba sa vyznačuje jasným tvarom a expresívnou farebnosťou.

Príležitostné pečiatky opäť vhodne dopĺňajú rôzne spoločenské, kultúrne aj filatelistické akcie.

Vyhlasovateľ ankety Antiznáмка 2006, Slovenská pošta – Pořis, poslal jej účastníkom filatelistické darčeky, pričom dúfame, že užitočný dialóg medzi priaznivcami našich známok a ich vydavateľom bude pokračovať a dokáže sklbiť potreby poštovej prevádzky a zároveň zvýši záujem o našu známkovú tvorbu.

Malá škola numizmatiky sa dostala do svojho finále, keď 24. pokračovanie autorky E. Minarovičovej o čistení mincí, je zároveň jej poslednou časťou. M. Jobek v 116. MOT v spolupráci s P. Verdonom predstavuje skameneliny na TK, D. Evinic z poštovej histórie približuje ďalšiu ceninu – dobytie pasy. J. Solava pokračuje v seriáli o operencoch – spoločníkoch človeka. Z redakcie časopisu Merkur Revue sme dostali na publikovanie správu o nových typoch čs. známok známej emisie Ryby z roku 1966. Publikujeme ju v úplnom znení a zároveň očakávame aj vaše názory a pripomienky k predmetnej problematike. V seriáli o ďalších zberateľských odboroch prinášame zaujímavý príspevok o papierových obrúskoch. Špecializovaným zberateľom dáva ďalšie inšpirácie M. Gerec. Číslo dopĺňame viacerými kratšími príspevkami, inzerciou, vianočnou ponukou a informujeme o pripravovaných zberateľských stretnutiach. Prílohou je ďalšie číslo Slovolymu.

Želáme vám krásne Vianoce, veľa pohody a pekných chvíľ strávených so Zberateľom.

Vaša redakcia

ZBERATEĽ®

Ročník XIII. - 2007 • Číslo 12 • Cena 55 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Novinky Slovenskej pošty / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-6)**
- **Z noviniek našich susedov / Some new items of our neighbours / Aus Neuheiten unserer Nachbarn (7-10)**
- **E. Minarovičová: Malá škola numizmatiky (24) – O čistení kovových peňazí / Short course of numismatics – On metal coins cleaning / Grundschule der Numismatik – Über Münzenreinigung (11-13)**
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (116) / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telephonkarten (14-15)**
- **D. Evinic: Dobytie pasy / Cattle passports / Viehpasse (16-19)**
- **red.: Typológia čs. známok MS v rybolovnej technike (1966) / Typology of Czechoslovak stamps „World championship in fishing techniques“ (1966) / Typologie Tchechoslowakische Briefmarken „Fische“ 1966“ (20-22)**
- **J. Solava: Operenca – spoločníci človeka – Myšiarka ušatá / Birds – companions of people – Long-eared owl / Vögel – Gesellschafter des Menschen – Waldohreule (23)**
- **red.: Predstavujeme ďalšie zberateľské odbory – Papierové obrúsky / Introduction to further collectors' interests – Serviettes / Wir stellen weitere Sammlungsfächer vor – Papierhandtücher (24-26)**
- **M. Gerec: Známky s bielymi okrajmi / Postage stamps with white margins / Briefmarken mit weissen Rand (27-28)**
- **V. Priputen: Ruská poštová známka má 150 rokov / Russian postage stamp is 150 years old / Russische Briefmarke hat 150 Jahren (29-31)**
- **R. Klíma: Poštový lístok Doprava na Dunaji – odchýlka farieb / Postal card "Transport on the Danube" – colour deviation / Postkarte "Verkehr an der Donau" – Farbeabweichung (35)**
- **Slovolymp / Príloha / Supplement - / Slovolymp / Beilage**

ZBERATEĽ[®]

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/2070 2674, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 55 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2008 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 590 Sk, pre abonentov z Českej republiky 982 Sk (785 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1250 Sk (37 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1600 Sk (67 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúči alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 12/2007:

Redakčná uzávierka 22. novembra 2007
Do tlače zadané 26. novembra 2007
Dátum vydania 30. novembra 2007

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzobníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkaný materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál
- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa na Račianskej 17 má nové tel. číslo:
☎ 02/2070 2674, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk
návšteva redakcie v utork 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.
Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATEĽSKÉ MATERIÁLY

■ Umenie

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. 11. 2007 v emisnom rade Umenie dve známky nominálnych hodnôt 33 Sk. Známku „F. X. K. Palko: Svätá Alžbeta, okolo 1750“ (rozmery 45 x 55 mm) graficky upravil a vyryl Franišek Horniak, známku „Ján Želibský: Kytica chryzantém, 1936 (rozmery 55 x 45 mm) graficky upravil a vyryl Rudolf Cigánik. Známkoy ocelotlačou z plochých dosiek vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., v náklade po 100 000 kusov na tlačových listoch so štyrmi známkami. (Známky majú kat. č. 409 – 410).

Súčasne boli vydané aj dve obálky prvého dňa vydania, vrátane pečiatok prvého dňa vydania s domicilom Bratislava. Na FDC Sv. Alžbeta je detail z diela na známke v ryteckej transkripcii Františka Horniaka, na druhej FDC je zobrazené dielo J. Želibského Zátisie s lampou, ceruza, 1936, v ryteckom prepise akad. mal. Rudolfa Cigánika. Obe FDC vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava jednofarebnou ocelotlačou z plochej dosky v náklade po 3 200 kusov.

Umenie baroka bolo aj na našom dnešnom území v mnohom úzko previazané s opätovným rozkvetom kultu svätých. Potridentská ikonografia priniesla so sebou novokanonizovaných svätcov a cielene oživovala celú plejádu najrôznejších stredovekých svätých patrónov a ochrancov. Medzi nich sa radí aj v Bratislave narodená dcéra uhorského kráľa Ondreja II. Alžbeta Uhorská (*1207), označovaná aj ako Alžbeta Durínska, podľa svojho manžela durín-

skeho grófa Ludovíta IV. Po jeho smrti v roku 1227 sa vzdala majetku a dobrovoľne žila v chudobe vo františkánskom kláštore v Marburgu, kde sa venovala opatere chorých. Tam aj v novembri 1231 umrela a za svoju obetavú charitatívnu činnosť bola už o štyri roky neskôr kanonizovaná pápežom Gregorom IX. Spolu s ďalšími sväticami sv. Hedvigou Poľskou a sv. Anežkou Českou tvorí trojicu veľkých charitatívnych svätíc Strednej Európy. Často býva zobrazovaná ako františkánska rehoľníčka alebo v dobovom šlachtickom odevu s korunkou a zvyčajnou postavou žobráka pri jej nohách. Rovnako ju zachytil aj maliar oltárneho plátna bližšie neznámej proveniencie, ktoré SNG zakúpila do svojich zbierok v závere roka 1972. Ako naznačuje otáznik za menom tvorcu, problematika autorstva obrazu pochádzajúceho z doby okolo polovice 18. storočia dosiaľ nebola definitívne uzavretá.

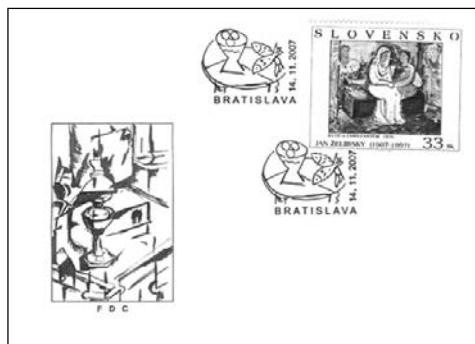
Pomerne kvalitná malba bola po reštaurovaní vtedajšou kurátorkou barokovej zbierky SNG M. Keleti opakovane spájaná s tvorbou bratov Palkovcov, členov významnej umeleckej rodiny sliezskeho pôvodu, ktorí istý čas pôsobili vo Viedni aj v Bratislave. V posledných prácach ho hypoteticky, na základe štýlovej kritiky, radila k okruhu či k tvorbe mladšieho a nadanejšieho Františka K. Palka (1724 Wroclaw – 1767 Mnichov). Táto atribúcia však nebola plne prijatá a ostáva predmetom ďalších umenovedných bádania na poli rakúskej

orientovanej malby nášho územia v 18. storočí, ktoré má napriek mnohým pokrokom ešte viacero bielych miest.

Maliar Ján Želibský (1907 – 1997) študoval na súkromnej škole G. Mallého v Bratislave (1924 – 1925), na Umeleckopriemyselnej škole u prof. A. Hoffbauera (1930 – 1933) a na Akadémii výtvarných umení u prof. V. Nowaka (1933 – 1936) v Prahe. V roku 1935 bol na trojmesačnom pobyte v Paríži, v roku 1938 sa stal členom Uměleckej besedy v Prahe a od roku 1945 členom Skupiny 29. augusta v Bratislave. Pedagogicky pôsobil ako profesor na AVU v Prahe, potom pokračoval na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave (1952 – 1979), kde zároveň viedol oddelenie figurálnej a krajinárskej tvorby.

Začiatky jeho maliarskej a kresbovej tvorby vychádzajú

z postimpresionizmu. Po týchto dielach, vytvorených počas štúdií, v roku 1936 vznikajú podnetné kompozície, medzi ktoré patrí aj reprodukované dielo *Kytica chryzantém*, v ktorom sa umelec sústreďil na maliarske problémy svetla a farby v expresívnom vyjadrení. V povojnovom období sa vracia k vidieckej téme a civilistickému motívu mesta, ktoré sa preňho stali konštantné. Maliarsku a kresbovú tvorbu charakterizuje jasne definovaný tvar a expresívna farebnosť. Dielo Jána Želibského patrí k trvalým hodnotám slovenského výtvarného umenia.

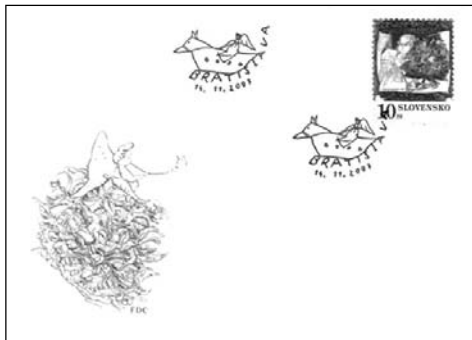
■ Vianoce 2007 – Vianočný stromček

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. 11. 2007 príležitostnú poštovú známku „Vianoce 2007 – Vianočný stromček“ nominálnej hodnoty 10 Sk.

Na známke je zobrazený anjel s vianočným stromčekom.

Známku rozmerov 27 x 34 mm vrátane perforácie (na výšku) viacfarebným ofsetom vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., na tlačových listoch s 50 známkami (Známka má č. 411 – obr. na obálke).

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania vrátane pečiatky prvého dňa vydania s domicilom Bratislava.

Na FDC je vianočný motív. FDC jednofarebnou ocelotlačou z plochej dosky vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava.

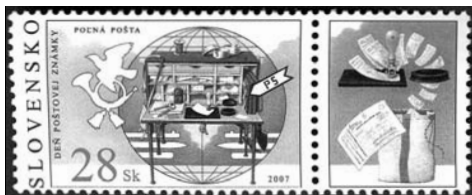
Autorkou výtvarných návrhov emisie je akad. mal. Jana Kiselová – Siteková.

■ Deň poštovej známky – Poľná pošta

Slovenská pošta, a. s., vydala 28. 11. 2007 príležitostnú poštovú známku „Deň poštovej známky – Poľná pošta“ nominálnej hodnoty 28 Sk.

Motívy na známke a kupóne prezentujú poľnú poštu z 20. storočia. Autorom emisie je Marián Čapka.

Známku rozmerov 42 x 28 mm vrátane perforácie (na šírku) s kupónom vytlačila viacfarebnou ofsetovou technikou tlačiareň Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., na tlačových listoch s 30 známkami a 30 kupónmi. Známka má č. 412

Súčasne bola vydaná obálka prvého dňa vydania vrátane pečiatky prvého dňa vydania s domicilom Bratislava. Na FDC sú zobrazené dopravné prostriedky pre poľnú poštu a pečiatky poľnej pošty. FDC vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava jednofarebnou ocelotlačou z plochej platne v náklade 3 200 kusov.

Poľná pošta sa objavuje v dejinách pošty a poštovníctva už v najstarších časoch prepravy správ. V stredoveku sa vojenské správy dopravovali kuriérami, využívajúcimi poštové kurzy. Archívne záznamy však dokladajú, že počas vojnových ťažení bolo potrebné mať náhradné poštové kurzy. Prvý vojenský poštový kurz bol zriadený v roku

1496 počas talianskeho vojenského ťaženia Maximiliána I. Neskôr sa dočasné vojenské poštové kurzy nazývali „poľná pošta“. Skutočnosť, že poľná pošta podliehala cenzúre, dokumentujú cenzorské pečiatky. Vojaci v I. a II. svetovej vojne používali iba poľné poštové lístky.

Medzi zvláštnosti poľnej pošty patrí „zajatecká pošta“, ktorá zachováva dôležité historické svedectvá, ale aj filatelistické zvláštnosti. Po II. svetovej vojne sa slovenskí vojaci zúčastňujú práce v mnohých medzinárodných dozorných alebo pozorovateľských misiách v rôznych krajinách sveta. Do roku 1993 ako príslušníci spoločnej čs. armády a v súčasnosti ako príslušníci Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Prvou krajinou, kde v misii pôsobili aj slovenskí vojaci, bola Severná Kórea.

Motív na známke prezentuje poľnú poštu z 20. storočia, na FDC sú pečiatky poľnej pošty z tohto obdobia, ako aj spôsob prepravy zásielok. Uvedené dokumenty sú v zbierkovom fonde Poštového múzea v Banskej Bystrici.

■ PaL: 100. výročie tragédie v Černej 1907 – 2007

Slovenská pošta, a. s., vydala 27. 10. 2007 pamätný list pri príležitosti 100. výročia tragédie v Černej.

Na pamätnom liste je zobrazený výjav tragédie v Černej a postavy Andreja Hlinku a Björnsterne Björnsona. V hornej časti nálepného listu je poštová známka emisie „Seton-Watson“. V hornom okraji je umiestnené logo Slovenskej pošty.

Autorom výtvarného návrhu nálepného listu je Mgr. Art. Štefan Kubovič. Pamätný list vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ COB: 15 rokov Prvej stavebnej sporiteľne

Slovenská pošta, a. s., vydala 9. 11. 2007 príležitostnú celinovú obálku s natlačenou známkou „Lipa“ nominálnej hodnoty 10 Sk a prítlačovým motívom venovaným 15. výročiu Prvej stavebnej sporiteľne.

Prítlačový motív vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ CM: Vianoce 2007 – Vianočný stromček

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. 11. 2007 k príležitosti poštovej známke „Vianoce 2007 – Vianočný stromček“ carte maxima s motívom anjelika.

Autorkou výtvarného návrhu carte maxima je akad. mal. Jana Kiselová - Siteková.

Carte maxima ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ ZZ: Vianoce 2007 – Vianočný stromček“

Slovenská pošta, a. s., vydala 14. 11. 2007 k príležitosti poštovej známke „Vianoce 2007 - Vianočný stromček“ známkový zošitok.

Známkový zošitok obsahuje 10 ks známok emisie č. 411 „Vianoce 2007 - Vianočný stromček“ nominálnej hodnoty 10 Sk. Známkové zošitky ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

■ NL: Deň poštovej známky – Poľná pošta

Slovenská pošta, a. s., vydala 28. 11. 2007 nálepný list k príležitostnej poštovej známke „Deň poštovej známky – Poľná pošta“.

Na nálepnom liste sú zobrazené dopravné prostriedky pre poľnú poštu a pečiatky poľnej pošty. V hornej časti nálepného listu je poštová známka emisie „Deň poštovej známky – Poľná pošta“.

Autorom výtvarného návrhu nálepného listu je akad. mal. Marián Čapka. Nálepny list vytlačila ofsetovou technikou tlačiareň KNIHTLAČ, Zohor.

■ Večná známka

Slovenská pošta, a. s., vydala v roku 2007 prvú známku s opisnou nominálnou hodnotou s názvom Blahoprajná známka – Kytica. Opisná nominálna hodnota na známke je T2 50 g, ktorá zodpovedá tarife za list 2. triedy do 50 g v tuzemskom styku. V roku 2007 je táto tarifa 10 Sk.

V budúcom roku Slovenská pošta, a. s., vydá

prvú známku 15 rokov Slovenskej republiky s opisnou nominálnou hodnotou **T1 50 g**.

Písmeno **T** označuje **tuzemský styk**, číslo **1** označuje rýchlosť doručenia zásielky (listu) čo je v tomto prípade **1. trieda**. Posledná číselná hodnota vyjadruje **hmotnosť zásielky** (listu) napr. **50 g**, 100 g, 500 g, atď.

Možnosti opisných nominálnych hodnôt v roku 2008:

T1 50 g	list 1. triedy do 50 g
T2 50 g	list 2. triedy do 50 g
T1 100 g	list 1. triedy do 100 g
T2 100 g	list 2. triedy do 100 g
T1 500 g	list 1. triedy do 500 g
T2 500 g	list 2. triedy do 500 g
T2 1000 g	list 2. triedy do 1000 g

Opisná nominálna hodnota na poštovej známke má viacero výhod. Jednou z nich je aj to, že pri zmene tarify Slovenskej pošty, a. s., teda keď sa zvýši cena za doručenie zásielky (listu), táto poštová známka sa bude dať použiť za službu, ktorú určuje opisná nominálna hodnota. „Večné známky“ nestratia svoju platnosť ani po prechode Slovenskej republiky na euro menu, ani po skončení platnosti poštových známok s označením Sk.

(z podkladov SP spracoval **-pem-**)

Emisný plán slovenských poštových známok na rok 2008

Číslo emisie	Dátum vydania	Názov emisie	Nominál. hodnota	Rozmery mm	FDC (ks)	Forma tlačového listu	Počet známok na tlač. liste
413	1. 1.	15 rokov Slovenskej republiky	T1 50 g	44 x 27	1	TL	50
	28. 2.	Veľká noc 2008	T2 50 g	27 x 34	1	TL	50
	6. 3.	Krupina	T2 100 g	23 x 26	1	TL	100
	17. 4.	Osobnosti – Maša Halamová	T1 100 g	27 x 34	1	TL	50
	17. 4.	Osobnosti – Eugen Suchoň	T2 500 g	27 x 34	1	TL	50
	30. 4.	Technické pamiatky – Hasičská technika	T1 500 g	44,4 x 26,5	1	TL	50
	30. 4.	Technické pamiatky – Hasičská technika	T2 1000 g	44,4 x 26,5	1	TL	50
	5. 5.	EUROPA 2008 – Písanie listov	Sk	44 x 27	1	UTL	8
	29. 5.	Známka detom – Pavol Dobšinský	T2 50 g	27 x 34	1	TL	50
	4. 6.	Olympijské hry Peking 2008	Sk	44 x 27	1	TL	50
	6. 6.	Paralympijské hry Peking 2008	Sk	44 x 27	1	TL	50
	30. 6.	Nálezy z Bojne – Nitrafila 2008	Sk	26,5 x 44	1	H	1
	12. 9.	Spoločné vydanie s ČR – Karol Plicka	Sk/€	44,4 x 30,5	1	H	1
	25. 9.	Matej Korvín – Renesancia a Humanizmus	Sk/€	38 x 38	1	TL	35
	9. 10.	Krásy našej vlasti – Drevený kostolík Hervartov	Sk/€	44,4 x 30,5	1	UTL	3+3
	9. 10.	Krásy našej vlasti – Drevený kostolík Dobroslava	Sk/€	44,4 x 30,5	1	UTL	3+3
	23. 10.	Ochrana prírody – Orchidey: Črievičnik papučkovitý	Sk/€	44,4 x 26,5	1	TL	50
	23. 10.	Ochrana prírody – Orchidey: Hmyzovník včelovitý	Sk/€	44,4 x 26,5	1	TL	50
	13. 11.	Vianoce 2008	T2 50 g	27 x 34	1	TL	50
	27. 11.	UMENIE – Jozef Baláž	Sk/€	45 x 55	1	UTL	4
	27. 11.	UMENIE – Zoltán Palugyay	Sk/€	45 x 55	1	UTL	4
	27. 11.	Deň poštovej známky – 1. poštová linka Bratislava – Ružomberok – Košice	Sk/€	42 x 28 + k	1	TL	30

Vysvetlivky: TL – tlačový list, UTL – upravený tlačový list, H – háreček, k – kupón, FDC – obálka prvého dňa vydania

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

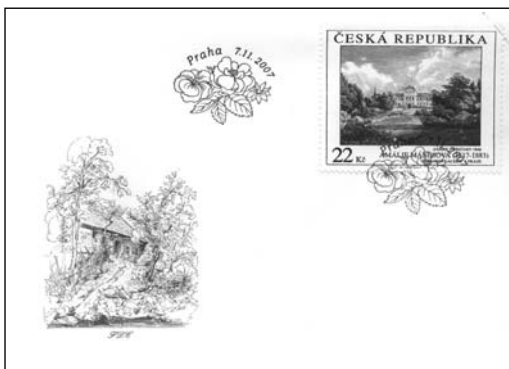
Česká republika

Česká pošta vydala 7. 11. 2007 v klasičkom emisnom rade Umenie tri známky, vytlačené ocelotlačou z plochých dosiek na tlačových listoch so štyrmi znám-

kami a dvoma kupónmi. Na známkach (kat. č. 0533 – 0535) sú reprodukované diela, ktoré sú majetkom Národnej galérie v Prahe.

Na známke nominálnej hodnoty 22 Kč je **zámok Vrbičany od Amálie Mánesovej** (1817 – 1883), obraz vznikol počas jej návštevy na zámku v roku 1846.

Amália Mánesová pochádzala zo známej maliarskej rodiny. Na želanie svojho otca Antonína Mánesa sa venovala predovšetkým krajinomalbe, ale zaoberala sa i figurálnou maľbou a ovocnými a kvetinovými zátišíami. Významná bola jej pedagogická činnosť. V pražskej Spálenej ulici si otvorila špeciálnu školu pre maľbu a kresbu a chodila vyučovať i do šľachtických rodín. K jej žiačkam patrila napr. Zdenka Braunerová, neskôr

známa maliarka. Ako najstaršia zo súrodencov žila so svojimi bratmi Jozefom a Quidom, ktorých podporovala a starala sa o spoločnú domácnosť. S Jozefom podnikla maliarske cesty do Krkonôš, Drážďan, na Hrubou skálu, bývala vo Viedni a v rakúskych Alpách. Jej maľba sa stala časom farebne efektnejšou.

Známka nominálnej hodnoty 25 Kč je reprodukciou obrazu **Otakara Lebedu** (1877 – 1901) z roku 1899 **Cesta k bechyňskému zámku**.

Maliar krajín Otakar Lebeda študoval na pražskej Akadémii u J. Mařáka, potom v Paríži na škole Colarosiho u Courtoisa. So žiakmi Mařákovy školy prežíval okúzenie dielom Chittussiho, ktoré potvrdzovalo naliehavosť rozchodu českého krajinárstva s opisným realizmom a romantickými motívmi. Zblížil sa s farebnou tóninou impresionizmu, najmä však následkom cesty do Francúzska (1898 – 1899). Predtým ho skôr priťahovala zachmurávaná krajina a obrazy zamračených a hmlistých výjavov v horskom teréne, do ktorých premietal svoj smútok a osamelosť. Hlboké depresie ho priviedli až k tragickému skončeniu života. Jeho predčasne uzavreté dielo patrí k najvýznamnejším v českom umení na pre-

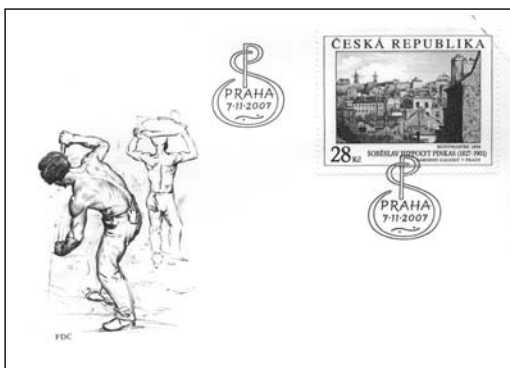

lome 19. a 20. stor. a má trvalé miesto v rozvoji modernej krajinomalby.

Známka 28 Kč prináša reprodukciu obrazu Soběslava Hippolyta Pinkasa (1827 – 1901), ktorý pochádza z obdobia jeho pobytu v Paríži.

Český maliar, grafik a publicista Soběslav Hippolyt Pinkas, pochádzajúci zo známej pražskej rodiny, sa

aktívne zúčastňoval na kultúrnom i politickom živote, tiež na radikálnom študentskom hnutí v r. 1848. Jeho otec bol ako liberálny politik poslancom snemu vo Viedni a Kroměříži. S. H. Pinkas študoval na pražskej a mníchovskej Akadémii a u Coutura v Paríži, kde niekoľko rokov žil. Pod vplyvom barbizonskej školy si vyberal motívy zo všedného života. Neskôr pod vplyvom Courbета a Milleta viac zvýraznil realizmus. Po návrate do Prahy kreslil prevažne rodinné námety a portréty. Bol činný v Umeleckej besede a ďalších verejných spolkoch, udržiaval styky s Francúzskom a r. 1898 dostal Rád čestnej légie. Pokračoval tiež v karikatúrnej tvorbe a politickej kresbe, navrhoval užitočné umenie, napr. fajansové tanierne.

Česká pošta 7. 11. 2007 vydala aj príležitostnú viačičnú známku nominálnej hodnoty 7,50 Kč, vytlačенú rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou na tlačových lístoch s 50 známkami. Kresba tušom a akva-

rel z roku 1928 znázorňujú jasličky od Josefa Lada.

Josef Lada (1887 – 1957) je asi najznámejší a najobľúbenejší český maliar. Štýlom nadviazal na kresliarsku tradíciu 19. stor., najmä na dielo M. Aleša. Jeho tvorba je založená na osobitej štýlizácii s pevnou súvislou líniou plošného vyjadrenia. Nezabudnuteľné sú jeho ilustrácie Haškovej knihy Osudy dobrého vojaka Švejka, k básňam J. Seiferta, rozprávkam J. Mahena. Rovnako známe sú i výpravy divadelných hier a filmov, napr. Drdove „Hrátky s čertem“, ale najväčší význam má jeho tvorba pre deti. Vo svojej prvej knižke nazvanej Moja abeceda (1911) doplnil svojimi zrozumiteľnými vtipnými obrázkami národné porekadlá, ale hlavný záujem sústredil na vlastnú tvorbu. Väčšina jeho kníh sa stala klasikou literatúry pre najmenších, napr. Veselý prírodopis

(1917), Svet zvierat (1919), „Šprýmovné kousky Frantíka Voviska a kozla Bobeše“ (1923), „Halekačky naši Kačky“ (1932). V 30. rokoch sa venoval tvorbe pre staršie deti. Jeho rozprávkové knihy O Mikešovi (1934), Bubáci a hastrmani (1939) či Neposlušné rozprávky (1946) patria do zlatého fondu českej detskej literatúry. V r. 1937 Lada vydal Spomienky z detstva, ktoré boli neskôr včlenené do objemnej Kroniky môjho života (1942), ktorá je jedinečným zdrojom poznatkov o Ladovom živote, jeho priateľoch a spôsobe jeho tvorby. V rod-

ných Hrusiciach, ktoré inšpirovali jeho tvorbu najviac, je pamätník a múzeum venované jeho životu a dielu. Výročie Ladovho narodenia a zároveň i úmrtia si pripomíname práve v predvianočnom čase.

Rakúsko

Vianočnú známku nominálnej hodnoty 65 centov (sadzba pre medzinárodný styk) vydala Rakúska pošta 9. 11. 2007. Na známke je zobrazené narodenie Krista z nástennej maľby kostola sv. Barbory vo Viedni, ktorý je príkladom stáročného spojenia Rakúska s grécko-katolíckym kostolom a Ukrajinou. Medzinárodne známy maliar ikon prof. Svjatoslav Hordynskij sa podieľal na reštaurovaní kostola a maľieb v rokoch 1983 – 1985. Zároveň maľbami v novobyzantskom štýle s ukrajinskými prvkami vyzdobil ďalšie priestory kostola a tieto maľby v kompozícii M. Rosenfelda tvoria obraz známky.

Známkou hĺbkotlačou vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 3 000 000 kusov.

Motív druhej **vianočnej známky**, ktorú Rakúska pošta vydala 23. 11. 2007, tvorí dielo Narodenie Krista z obrazu gotického oltára z mesta Oberwöllen. Vzácny oltár, pochádzajúci z roku 1519 sa po renovovaní v súčasnosti nachádza v diecéznom múzeu v Klagenfurte a je prezentovaný ako muzeálny klenot (obr. na obálke).

Známkou nominálnej hodnoty 55 centov (základná sadzba vo vnútroštátnom styku) hĺbkotlačou vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 8 000 000 kusov.

Pri príležitosti 50. výročia **Domu mora** Rakúska pošta vydala 29. 11. 2007 známku nominálnej hodnoty 55 centov. V jeho priestoroch sa nachádza vyše 5 000

druhov zvierat, od tropických rýb, cez stredomorské živočíchy, hadov, krokodílov až po pestré vtáctvo a voľne pobejúce opice. Dom má najväčšie akvárium v Rakúsku, v ktorom je 300 000 litrov vody a sú v ňom aj žraloky spolu s morskými proutnačkami.

Dom mora je

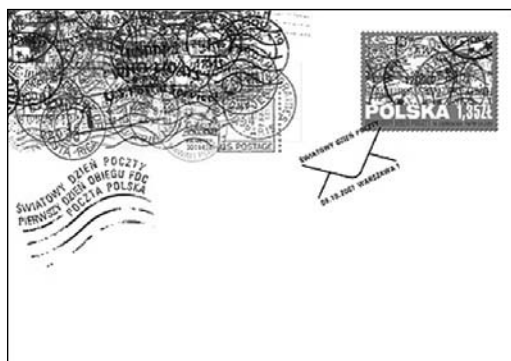
tiež medzinárodne známy a dosahuje úspechy práve v oblasti spolužitia viacerých druhov živočíchov, ktoré pôvodne žili v iných podmienkach.

Známkou ofsetom vytlačila tlačiareň Cartor Security Printing v náklade 1,2 mil. kusov.

Polsko

Polská pošta vydala 9. októbra 2007 príležitostnú známku k **Svetovému dňu pošty**, ktorý sa každoročne pripomína práve v tento deň. Tento sviatok sa odsúhlasil na XVI. kongrese Svetovej poštovej únie, ktorý sa konal v októbri roku 1969 v Tokiu.

Známkou bola vytlačená ofsetom v náklade 500 000 kusov na tlačových listoch s 20 známkami.

Sériu piatich známok s dominantami ďalších **hlavných miest štátov Európskej únie** Polská pošta vydala 24. októbra 2007 (v rokoch 2005 a 2006 boli vydané známky s mestami Budapešť, Berlín, Dublin, Lisabon, Paríž, Rím, Štokholm, Tallinn, Valletta a Vilnius).

Významnou dominantou Londýna je **Tower Bridge**, postavený na konci 19. stor. v novogotickom štýle, ako

druhý most na rieke Temže. Vo viktoriánskom období bol príkladom moderného konštrukčného riešenia.

Luxembursko, malý štát vypĺňajúci trojuholník medzi Nemeckom, Francúzskom a Belgickom, patrí medzi zakladajúce štáty pôvodného EHS a jeho rovnomenné

hlavné mesto je nielen dôležitým finančným a obchodným miestom, ale aj sídlom mnohých inštitúcií EÚ. Jeho novou dominatou je **budova Filharmónie** dokončená

v roku 2005, ktorú projektoval francúzsky architekt Christian de Portzamparc.

patríace do ZSSR). Plnú nezávislosť získalo v roku 1991, v roku 2004 sa stalo štátom EÚ.

Riga sa vyznačuje secesnou architektúrou, na známke je Dom čiernohlavcov z 15. stor. a pred ním **socha Rolanda**, pochádzajúca z roku 1404.

História Slovinska, ako územia na Balkáne, je veľmi pestrá. Bola aj súčasťou Juhoslávie a plnú nezávislosť

získala v roku 1991, v roku 1992 sa stala členom OSN a v roku 2004 štátom EÚ.

Ljubana, hlavné mesto Slovinska, leží na rieke Ljubljanica, cez ktorú je postavených niekoľko mostov. Najznámejší, **Dračí most** (Zmajski most), je zobrazený na známke. Postavený bol v roku 1900 v secesnom štýle.

Ljubana, hlavné mesto Slovinska, leží na rieke Ljubljanica, cez ktorú je postavených niekoľko mostov. Najznámejší, **Dračí most** (Zmajski most), je zobrazený na známke. Postavený bol v roku 1900 v secesnom štýle.

Známky boli vytlačené ofsetom v náklade po 500 000 kusov na tlačových listoch s 20 známkami.

(spracoval **pem**)

Metropola Španielska sa predstavuje **námestím Cibeles** s rovnomennou slávnou fontánou a tiež monumentálnou stavbou Paláca komunikácií (hlavný poštový úrad), postavenou začiatkom 20. stor.

Španielsko sa stalo členom EU v roku 1986.

Hlavné mesto Lotyšska, mesto na pobreží Baltického mora, píše svoju históriu od 12. stor. Lotyšsko bolo zo začiatku kolonizované Nemcami, v druhej polovici 16. stor. Poliakmi, potom Švédmi a nakoniec sa stalo súčasťou Ruského impéria (neskôr

MALÁ ŠKOLA NUMIZMATIKY (24)

PRE MLADÝCH AJ SKÔR NARODENÝCH

Elena Minarovičová

Záverčnú časť Malej školy numizmatiky venujem niektorým spôsobom mechanického čistenia, prípadne ošetrovania kovových peňazí.

Každému zberateľovi je zrejmé, že mince sa hodnotia nielen podľa vzácnosti, ale aj podľa ich zachovalosti, ostroty obrazu a čitateľnosti textu. Príčinou zlej zachovanosti a nečitateľnosti na minciach býva najmä nečistota, ošúchanosť, korózia, alebo hrdza. Odstránenie všetkých nečistôt na minciach si vyžaduje zvláštnu starostlivosť. Prvoradým cieľom pri čistení je uviesť mincu do čo najlepšieho stavu. Niektorí zberatelia - začiatčníci sa domnievajú, že čím viac sa minca leskne, čím viac sú na nej zaretušované a doplnené chýbajúce časti, tým je minca dokonale ošetrovaná. V snahe mať svoje mince čo najkrásnejšie ich vyčistia radikálne až na pôvodný kov a zbavia ich patiny. Tým sa však mince veľmi znehodnotia.

Patina (medenka) je veľmi tenký a rovnomerný film z oxidických a sulfidických splodín, ktoré sa pevne držia na povrchu mince, spomaľujú koróziu a mincu chránia. Podľa celkového vzhľadu, farby, kvality i chemického zloženia sa patina označuje ako ušľachtilá alebo divoká. Obe patiny sa od seba odlišujú už na prvý pohľad. Ušľachtilá patina je väčšinou tvrdá, sklovito lesklá, hladká a zachováva tvar i celkový vzhľad mince. Podľa chemického zloženia sa môže jej farba líšiť, môže byť tmavohnedá alebo svetlozelená až modrozelená.

Divoká patina - medenka je väčšinou mäkká, narušuje vzhľad predmetu, zakrýva a znehodnocuje celú razbu. Farba divokej patiny môže byť tmavozelená, na bronzze sivozelená a pod. Preniká často do hĺbky a môže dôjsť k poškodeniu predmetu. Preto ju treba odstrániť a zamedziť jej ďalšie tvorenie. Čistenie takéhoto numizmatického materiálu je veľmi zdĺhavé a ťažké. Pretože ušľachtilá patina patrí k starej minci a je dôkazom jej veku, nikdy ju neodstraňujeme. Takúto patinu oceňujú najmä zberatelia antických mincí.

Niekoľko všeobecných viet o mechanickom čistení mincí

Najjednoduchší a najšetnejší spôsob čistenia, ktorým vždy začíname, je umýť mincu vodou s troškou

mydla. Niekedy je treba očistiť ju od masnoty, prípadne od starého laku. Potom použijeme organické rozpúšťadlá (alkohol, acetón a i.). Moderný a účinný spôsob mechanického čistenia mincí a medailí je **ultrazvuk**. Nemôžeme ho však používať pri tenkých a krehkých minciach, ktoré by sa mohli poškodiť. Jednoduchý postup vhodný pre mince a medaily z rozličných kovov, nie príliš skorodovaných, spočíva v použití špeciálneho, tzv. hodinárskeho oleja, ktorý sa nanáša štetcom na potrebné miesta a po krátkom pôsobení sa prebytočný olej stiera mäkkou flanelovou handričkou. Zvyšky oleja mincu konzervujú a naďalej chránia.

Čistenie najpoužívanejších kovov

Čistenie zlatých mincí. Zlaté mince obvykle nevyžadujú špeciálnu starostlivosť. Ide skôr o kozmetickú záležitosť. Umyť teplou vodou s troškou mydla a ľahko utrieť jemnou bavlnenou handričkou. Niekedy pozorujeme na zlatej razbe červené škvrnky. Je to spôsobené

stopami medi, nerovnomerne rozptýlenými v zlate. Na odstránenie tejto nečistoty použijeme destilovanú vodu, do ktorej pridáme niekoľko kvapiek kyseliny sírovej (H_2SO_4) a necháme v tomto cca 5% roztoku asi hodinu. Kyselinu sírovú ležeme vždy do vody a nie naopak! Potom umyjeme v studenej vode a do sucha vyutierame jemnou bavlnenou handričkou.

Zetón napadnutý medenkou

Čistenie strieborných mincí. Pretože mincové striebro je vždy zliatina s rôznym množstvom medi, koroduje súčasne i ona z tvorby farebných zlúčenín. Pri čistení odstraňujeme preto korózne produkty oboch kovov. Strieborné mince môžeme čistiť napríklad *čpavkom*. 1 až 2 hodiny ponorené v 10% roztoku čpavku (NH_4OH) a potom ich čistíme jemnou kefkou pod tečúcou vlažnou vodou. Strieborné mince sa však môžu čistiť aj uložené na dno misky s 10% roztokom *kyseliny citrónovej* v destilovanej vode a podľa znečistenia nechávajú pôsobiť podľa potreby viac hodín, občas ich obrátia. Potom opláchneme v čistej vode a riadne vysušíme. Kyselina citrónová tvorí bezfarebné kryštály a je bežne dostupná. Môže ju nahradiť aj vo vode rozriedená citrónová šťava.

Čistenie bronzových, medených a mosadzných mincí. Bronz a meď sú obvyklým kovom drobných

Začínajúce škvrny na bronzovom vyznamenaní F. J. I. (avertz, reverz)

mincí. Mali by sa čistiť zásadne iba teplou vodou a dôkladne vysušiť. O patine - medenke som už hovorila a treba iba dodať, že krásna patina na minci zvyšuje jej hodnotu. Pri odstraňovaní medenky dávame pri čistení prednosť mechanickým spôsobom: voda s mydlom, jemná kefka, ultrazvuk, hodinársky olej. To platí aj pre antické mince. Z chemických spôsobov možno použiť roztoky čpavku a chelatonu. Mladšie medené a mosadzné mince čistíme ponorením do silného roztoku čpavku asi na jednu hodinu a potom ich očistíme v tečúcej vode. Prípadné škvrny od čpavku odstránime ponorením do kyseliny citrónovej a opäť pod vodou očistíme a vyutierame do sucha. Medené, mosadzné a niekedy aj bronzové mince môžeme natrieť včelím voskom, zjemní to ich vzhľad.

Čistenie hliníkových, zinkových a železných mincí. Hoci tieto kovy nie sú vhodné na razbu mincí, počas 1. svetovej vojny nahradili drahé a iné hodnotnejšie kovy a razby z týchto kovov sa v numizmatických zbierkach určite vyskytujú (napríklad železné núdzové razby Rakúska, Nemecka). Znečistené a skorodované mince ponoríme asi na dva dni do destilovanej vody, ktorú niekoľkokrát vymeníme, potom ponoríme asi na 30 minút do vody rozriedeného čpavku a nakoniec prečistíme kefkou pod tečúcou vodou. Ak korózia odoláva, môžeme použiť na jej odstránenie aj roztok kyseliny citrónovej, v ktorom ich necháme ponorené asi pätnásť minút. Na železné mince môžeme použiť aj asi 5% roztok kyseliny sírovej alebo fosforečnej. Nanášame ho na skorodované miesta sklenenou tyčinkou a zároveň ho po chvíli odstraňujeme. Zopakujeme prečistenie kefkou v teplej vode a vysušíme. Vyčistené a vysušené hliníkové, zinkové a železné mince chránime pred ďalšou koróziou

ziou jemnou vrstvou zapónového laku.

Čistenie cínových a olovených mincí. Cín a olovo sú v mincovníctve málo používanými kovmi i keď aj tu sú vzácné výnimky. Najčastejšie sa z nich razili núdzové platidlá a medaily. Cín postihuje tzv. cínový mor. Na povrchu mincí vytvára belavý práškovitý povlak. V týchto miestach je kov vyžraný a po odstránení škvŕn ostanú v najlepšom prípade tmavé miesta, avšak v opačnom prípade je minca do hĺbky porušená. Postihnuté mince alebo medaily najskôr vyčistíme zriedeným čpavkom a vložíme do 5% roztoku hydroxidu sodného (NaOH) asi

na hodinu. Mince potom prečistíme kefkou v tečúcej vode a necháme ešte ponorené v destilovanej vode a vysušíme. Treba povedať, že cínový mor je nákazlivý a nakazené kusy je potrebné zo zbierky oddeliť. Šíri sa však iba na predmety z toho istého kovu. Korózia numizmatického materiálu z olova nie je taká častá ako cínového. Na vzduchu sa olovené predmety pokryjú vrstvou kysličníka olovnatého ktorý im dáva sivý, matný vzhľad a má celkom dobré ochranné vlastnosti. Napadnutý olovený materiál necháme vylúhovať v destilovanej vode, ktorú vymieňame, ponoríme do liehu alebo kyseliny citrónovej a potom vysušíme. Mince z uvedených kovov treba po vyčistení chrániť pre koróziu a znečistením zapónovým lakom.

Čistenie platinových a niklových mincí. Platínu použili vo väčšej miere na razenie mincí v Rusku v prvej polovici 19. storočia. Niklové mince sa začali raziť v posledných dvoch storočiach. Ani platina ani nikel sa neokysličuje. Nečistotu, ktorá sa na ne dostane, odstra-

Belavý povlak na minciach – cínový mor

ňujeme čpavkom tak, že ich ponoríme do čistého čpavku asi na 15 minút, potom prečistíme kefkou v teplej vode a dôkladne vyutierame bavlnenou handričkou.

Čistenie mincí z moderných zliatin. Sú veľmi používané v súčasnom mincovníctve. Zo starších zliatin je to bilion, používaný výhradne na drobné mince. Čistia sa ako strieborné. Z moderných zliatin sa najviac používajú zliatiny medi a niklu a rôzne tvrdého hliníku. Všetky mince z týchto zliatin majú tú príjemnú vlastnosť, že pre nich zub

času neplatí. Čistenie nie je náročné a ide iba o odstránenie špiny na povrchu a mierne zvýraznenie lesku.

V dnešnom príspevku som upozornila iba na niektoré spôsoby čistenia numismatického materiálu. Starší zberateľ pozná svoje metódy na čistenie materiálu, menej skúsenejší sa môže poradiť s tými, čo skúsenosti už majú. Niektorí zberatelia sú ale zásadne proti čisteniu, iní naopak, čistenie preferujú. Asi najdôležitejšie je však

Hrdza na poľskej minci (avertz) a na maďarskej minci (avertz)

riadiť sa lekárskeym pravidlom, že lepšie je chorobám predchádzať, ako ich liečiť. Vyčistené a konzervované

mince v zbierke musíme čo najlepšie chrániť pred znečistenou atmosférou, vlhkosťou, rôznymi škodlivými chemickými vplyvmi a veľkými zmenami teploty. V tejto súvislosti musím upozorniť aj na uloženie mincí. Na strieborných, ale aj na medených minciach často pozorujeme, že začínajú černieť. Príčinou tohto javu je uloženie materiálu na mincových tabuľkách alebo v skrinách z dubového dreva! Toto drevo špeciálne obsahuje niektoré chemické látky, ktoré majú čerňenie na svedomí. Najvhodnejšie drevo na mincové tabuľky je drevo hruškové, lipové i čerešňové. Aj mincové albumy z nevhodného materiálu môžu mince poškodiť. Je to napríklad PVC (polyvinylchlorid), v ktorom mince spoľahlivo skorodujú!

Literatúra

M. Červeňanský: Čistenie a konzervovanie peňazí. In: J. Hlinka – Š. Kazimír – E. Kolníková, Peniaze v našich dejinách, Bratislava 1976, s. 276-285. J. Horáček: Korozie mincí a jejich ošetrování. Numismatické listy 1992, 2, s. 43-51. Praktická rukoväť pre členov SNS a záujemcov o členstvo, zostavil J. Škott, 1970, 47-50, s. 47- 51. L. Págo: Čistení a konzervace kovových numismatických sbírek, s. 85-108. In: 90 rokov múzejníctva v Kremnici. Zborník prednášok, Kremnica 1982. J. Marco: Jak sbírat mince, Praha 1972, s. 20-24.

**PREHLAD
PRÍLEŽITOSTNÝCH
PEČIATOK
október – november
2007**
dátum, domicil, text pečiatky, autor, farba

- 26. 10. 2007 Bratislava 1: **6. SLOVENSKO - POLSKÁ FILATELISTICKÁ VÝSTAVA** • František Horniak • čierna
- 26. 10. 2007 Stará Lubovňa: **40. VANSOVEJ LOMNIČKA** • Anna Dragošeková • modrá

- 27. 10. 2007 Ružomberok 6: **100 ROKOV ČERNOVSKEJ TRAGÉDIE** • Dušan Kolesár • čierna
- 17. 11. 2007 Jablonové: **J. ŽELIBSKÝ** • Ivan Schurmann • čierna

- 23. 11. 2007 Rajecká Lesná: **VIANOČNÁ POŠTA** • modrá
- 28. 11. 2007 Hrnčiarovce nad Parnou: **INAUGURÁCIA ZNÁMKY POLNÁ POŠTA** • čierna

- 27. 10. 2007 Bratislava 1: **6. VIII. VALNÉ ZHROMAŽDENIE ZSF** • čierna
- 27. 10. 2007 Ružomberok 6: **100. VÝROČIE TRAGÉDIE V ČERNOVEJ 1907-2007** • Štefan Kubovič • čierna

**MALE OKIENKO
TELEKARTISTU**
/116/
RUBRIKA PRE ZBERATELOV
TELEFÓNNYCH KARIET
Marian Jobek

1999 a 2000, ktorých predlohu spracoval Jiří Vedral. Opis TK je podľa katalógu Pěnkava.

	Katalógové číslo	Názov TK	Číslo TK	Náklad	Čip
1	C 291	Ellipsocephalus hoffi	52/10.99	150.000	GEM 12
2	C 299	Conocoryphe sp.	64/12.99	50.000	GEM 14
3	C 318	Paradoxoides gracilis	22/05.00	100.000	GEM 12
4	C 333	Germanopyge germani	41/09.00	50.000	GEM 12

Paleontológia na TK

Samostatnou vednou disciplínou v rámci geológie je paleontológia. Tá postupne prešla od štúdia fosílií až po celkové riešenie evolúcie života na Zemi na základe štúdia geografických a klimatických zmien v jednotlivých obdobiach jej vývoja. Na TK sa vyskytujú aj motívy z tejto oblasti. Jednoznačne dominuje paleozoológia, ktorá sa venuje pravekým živočíchom. Z oblasti paleobotaniky poznáme len dve čínske karty, z mikropaleontológie sa nám dosiaľ nepodarilo identifikovať žiadny motív.

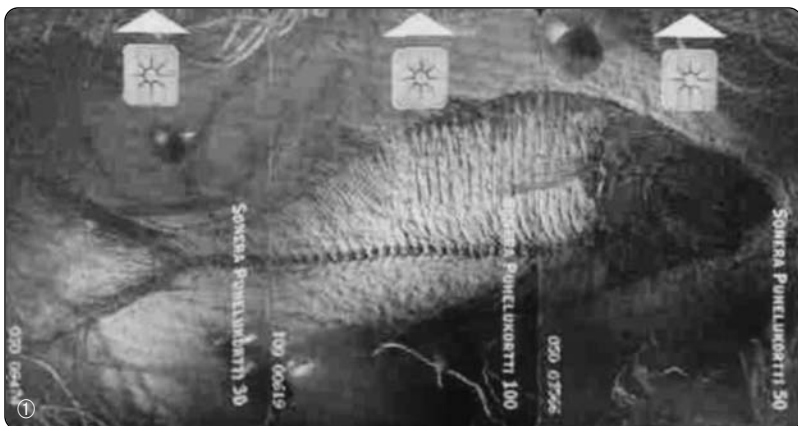
Telefónnych kariet s tematikou skamenelín nie je veľa. Za klasiku, najmä pre náš región, treba považovať štyri TK českého TELECOMU, ktoré zobrazujú trilobity. Tie sa objavili na Zemi pred vyše 550,0 mil. rokov v spodnom kambrii, najväčší rozkvet dosiahli v strednom a vrchnom ordoviku a koncom permu úplne vymierajú. Ide o morské živočích, ktorých telo pokrýval tvrdý pancier. Medzi osobnosti, ktoré sa o opis a určenie množstva skamenelín z oblasti Skryjí a Týřovic v Čechách zaslúžili (odtiaľ sú aj trilobity zobrazené na TK), patrí hlavne francúzsky geológ Joachim Barrande. Ten ako prvý opísal a určil trilobity z tejto oblasti. Do Čiech sa dostal roku 1832 ako vychovávateľ Jindřicha z Chambordu, vnuka Karola X. Neskôr prijal ponuku práce na projekte „koněspřežné železnice“ z Prahy do Plzne. Počas týchto prác narazil na množstvo paleozoologických skamenelín, V diele „Systeme silurien du centre de la Boheme“ opísal na 6 000 stranách obrovské množstvo vyše 3 500 skamenelín.

Vlastné TK sú všeobecne dobre známe. Ide o 50 jednotlivé čipové karty v cene 175 Kč, vydané v rokoch

Zadné strany týchto TK sa okrem opisu líšia len prítomnosťou čiarového kódu na karte č. C 333.

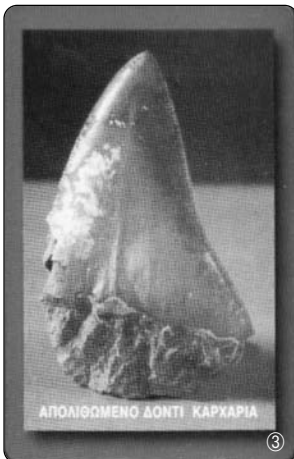
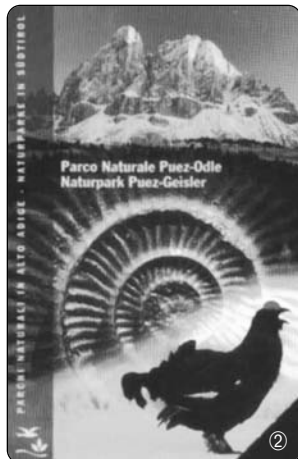
Pre zaujímavosť ešte možno uviesť skutočnosť, že trilobit na TK C 299 bol od roku 1772 prvým opísaným českým trilobitom, vtedy ešte pod názvom Entomolithus paradoxii caput laeve.

Medzi zaujímavé TK s tematikou skamenelín patrí aj trojdielne fínske puzzle fosilnej ryby (obr. 1). Po konzultáciách s RNDr. Gregorovou, ktorá pracuje v Moravskom Zemskom múzeu v Brne a je napr. spoluautorkou

knihy „Encyklopedie skamenelin“ ide pravdepodobne o rybu z čeľade Clupeidae (sledovité) rodu Knightia zo starších tretohôr (eocén) Ameriky. Ryby z tejto čeľade patria k najvýznamnejšej skupine rýb, ktoré využívajú človek ako potravu.

Nezastáva ani Čína. Štvorkusová séria firmy China Telecom z roku 2000 predstavuje skameneliny malých až stredne veľkých vtákovitých dinosaurov, ktorých skamenené otlaky sa našli na území Číny, kde tieto živočích žili v období kriedy, teda asi pred 120,0 – 125,0 mil. rokov. Sinosauropteryx (obr. na 2. str. obálky), Caudipteryx, Protarchaeopteryx aj Confuciusornis patria do skupiny Oviraptorosaurow, ktoré obývali hlavne severnú pologuľu. Dlhé roky sa viedli odborné diskusie či ide o nelietavé vtáky či primitívne dinosaury. Ide o čipové karty v cene 30 CNY (Sinosauropteryx) a 50 CNY.

katalógové čísla F-3306, F-3372, F-3373, F-3472 až F-3474) a zobrazuje otláčok schránky amonita, vymretého hlavonožca.

Dve grécke čipové karty z roku 2000 majú ako motív lastúrnik pectén a žraločí zub (obr. 3).

Kuba vydala doteraz 5 čipových TK s motívom skamenelín. Štyri karty majú hodnotu 5,- a posledná 10 USD. Karty zobrazujú amonity, gastropóda (obr. 4) a echinodermu, ďalšie dve nevieme zo scanov identifikovať.

Poslednou kartou so skamenelinou, ktorú poznáme, je japonská karta s otláčkom fosílnej žaby.

Spracoval **Dr. Verdon**

Čína vydala ešte dve série so skamenelinami. Na jednej sú kostrové pozostatky troch vyhynutých stavovcov, na druhej už spomínané rastlinné zvyšky (2 TK) a taktiež dva amonity.

Skamenelinu na svojej TK má aj Taliansko – vydanie pre Južné Tirolsko z roku 2000 (obr. 2). Ide o kartu Telecom Italia s taliansko-nemeckým textom zo série o národných parkoch (Parco Naturale). Katalógové číslo karty je F-3307 (katalóg Carte Telefonische Italiane). Na obrázku TK je park Puez – Geisler. TK má hodnotu 10.000 lír a vyšla v náklade 110 000 ks. Je to druhá karta z celkovo sedemkusovej série (ostatné TK majú

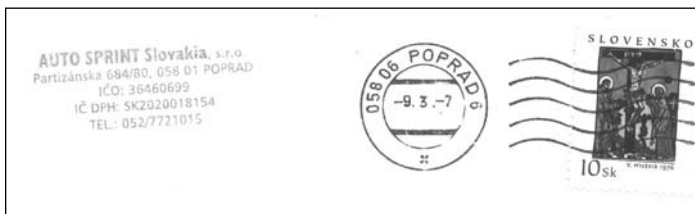

Veľká noc predčasne

Slovenská pošta vydala 15. marca 2007 výplatnú známku Veľká noc 2007, teda aspoň tak sa to uvádza v príslušnom vestníku. Preto je prekvapujúci nález tejto známky na celistvosti, opečiatkovej strojovou pečiatkou pošty Poprad 6 sedem dní pred oficiálnym dátumom jej vydania (obr.). Informáciu o predčasnom použití tejto známky som zachytil aj od iných zberateľov, nejde teda zrejme o ojedinelý prípad.

Hospodársky úrad pôšt zaslal prídely veľkonočnej známky na pošty s väčším predstihom, aby boli zaručene k dispozícii v predveľkonočnom období, čo si ale na niektorých poštách mylne vysvetlili a známky začali používať v predstihu. V tomto konkrétnom prípade vylučujem omyl v nastavení dátu-

mu v strojovej pečiatke, pretože zásielka bola zachytená skutočne pred 15. 3. Tohtoročná veľkonočná známka sa tak radí k nevelkému počtu emisií, použitých v poš-

tovej prevádzke predčasne, teda pred oficiálne oznámeným dňom vydania. Takáto celistvosť má iste svoje miesto v zbierke slovenských známok

M. Bachratý

Dobytčie pasy

Dobytčie pasy boli verejnou listinou, ktoré vydávali starostovia alebo iní predstavitelia obcí na potvrdenie o vlastníctve dobytky. Na dobytčie pasy sa zaznamenával i zdravotný stav dobytky, ku ktorému bol vystavený. Dobytčie pasy sa museli vystavovať pre kone, muly, mulice, somárov, hovädzí dobytok, byvoly, ovce, kozy a ošípané. Tieto verejné listiny boli s natlačenými kolkami alebo i bez nich.

Dobytčí pas s natlačeným kolkom mal dve časti. Ľavá bola určená na uloženie v obecnom úrade a slúžila ako doklad o vystavení dobytčieho pasu. Pravá časť mala vytlačený kolok a po oddelení, spravidla odstrihnutím, sa použila na preukazovanie pôvodu a zdravotného stavu zvierata pri jeho presune obchodníkom alebo inou osobou.

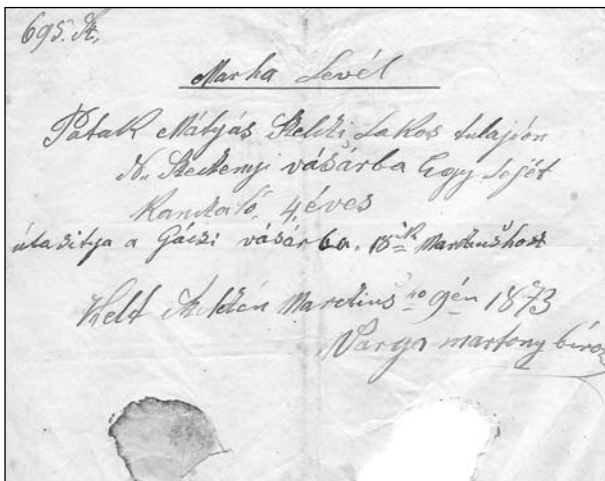
Z dobytčieho pasu sa platil poplatok, ktorého úhradu potvrdzoval vytlačený kolok. Vytlačený kolok uhrádzal poplatok za jeden kus dobytky, v prípade, že sa jedným pasom prepravovalo viac kusov, kolky v stanovenej výške sa nalepili na zadnú stranu dobytčieho pasu, alebo sa úhrada vykonala v hotovosti, o čom sa vykonal záznam na dobytčom pase. Okrem kolkového poplatku za dobytčí pas bolo treba ešte zaplatiť poplatok za vystavenie pasu, za prípadnú zmeny trasy prepravy zvierata, poplatky za veterinárne vyšetrenie, poplatok za prepísanie dobytčieho pasu na inú osobu.

V nasledujúcej časti sa pokúsim priblížiť vyhotovenia dobytčích pasov s natlačenými kolkami a i bez nich platných a použitých v hraniciach dnešného Slovenska.

Obdobie Uhorského štátu

1. Rukopisné vyhotovenie dobytčieho pasu (Marha levél) z roku 1873. Texty sú ukopisne napísané v maďarčine na kuse papiera, ktorý bol preložený na polovicu v pozdĺžnom smere. Preloženie a prístup k textu bolo zabezpečené zlepením pomocou červeného pečatného vosku. Pri roztvorení listiny sa na jednej strane prilepená časť spravidla odtrhla. Listina neobsahuje kolkovú známku.
2. Na ručnom papieri s priesvitkou je v ozdobnom orámovaní vytlačený dvojazyčný maďarsko-slovenský text (dobový text) s priestorom na ručné dopísanie niektorých údajov, ako je meno a bydlisko vlastníka,

meno a bydlisko honca, opis hoväda (lichvy), informácie o značke alebo vypálenom znaku zvierata a názvu miesta, kde sa má dobytok dopraviť. V spodnej časti predstavený obce potvrdil dobrý zdravotný stav dobytky i dobytky v jeho okolí. V hornej časti tlačiva je miesto na číslo zápisnice, označenie župy,

Obrázok DP1: Rukopisne vyhotovený dobytčí pas k štvorročnej kobyľe, vyhotovený v Selciach 10. marca 1873

dvojriadkový dvojazyčný názov tlačiva vo forme Marhalevél/ Pripustný list pre lichvu.

Vpravo od čísla zápisnice je vylepený dobový päťkrajciarový kolok znehodnotený negatívnou pečiatkou čiernej farby s nečitateľným textom. Niekoľko centimetrov napravo od nalepeného a znehodnoteného kolku je stopa pravdepodobne po odlepenom ďalšom kolku neznámej hodnoty. Dátum vystavenia listiny je 30. 8. 1875.

3. Tlačivo s názvom Lólevel má prečiarknutý časť názvu (Ló) a predným je dopísané rukopisom „Marha“. Tlačivo je vyplnené rukopisom v maďarčine. V ľavom hornom rohu nalepený bežný kolok hodnoty 5 krajciarov je znehodnotený rukopisným číselným údajom „804“. Listina bola vystavená 4. októbra 1875. Obdobie rokov 1875 – 1903 nevie autor pre nedostupnosť informácií doložiť.
4. V roku 1903 boli vydané Dobytčie pasy na papieri s priesvitkou s kolkom natlačeným na pravej hornej strane. Nápis boli päťazyčné maďarsko-nemecko-rumunsko-slovensko-ukrajinské (v azbuke).

Dobyčtie pasy boli vydané s tromi rozličnými hodnotami vytláčených kolkov, určenými pre rozličné druhy dobytky, a to:

- a) kolok 2 f – pre ovce, kozy a ošípané,
- b) kolok 12 f – pre hovädzí dobytok a kone do dvoch rokov veku, pre oslov a mulice,
- c) kolok 20 f – pre hovädzí dobytok a kone staršie ako dva roky.

5. Dobyčtie pasy vydania 1915 mali malé odlišnosti v päťjazyčnom názve.

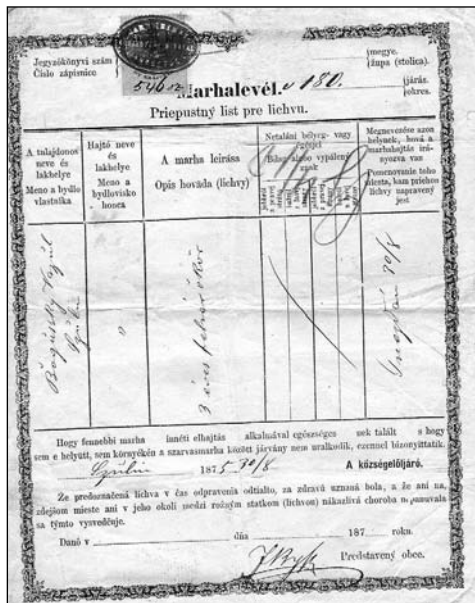
Československo 1918 – 1939

Poplatok z dobyčtích pasov sa platil iba na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, v Českých zemiach sa neplatil.

- 1. V prechodnom období, do augusta roku 1921 boli používané dobyčtie pasy predchádzajúceho štátneho útvaru.
- 2. V novembri 1919 boli vydané čs. dobyčtie pasy tlačene na bielom a bielosivom papieri s natlačenými kolkami vzoru 1919. Časť mala priesvitku. Boli vydané v troch jazykových úpravách:
 - jednojazyčnej, slovenskej,
 - trojjazyčnej, slovensko-nemecko-maďarskej,
 - trojjazyčnej, slovensko-maďarsko-ukrajinskej.

Podľa hodnoty vytláčeného kolku rozlišujeme tieto dobyčtie pasy:

- a) s kolkom 4 haliere – pre ovce, ošípané a kozy,

Obrazok DP2: Predtlačeny dvojazyčný maďarsko-slovenský dobyčtí pas s nalepeným kolkom v hodnote 5 grajciarov vystavený 30. augusta 1875

Obrazok DP3: Trojjazyčný dobyčtí pas vydania 1925 s natlačeným kolkom v hodnote 1 Kč bol vystavený v maďarskom jazyku k šesťročnej krave v obci Plešany 29. februára 1936

- b) s kolkom 12 halierov – pre hovädzí dobytok, oslov, mulov a kone do dvoch rokov,
 - c) s kolkom 20 halierov – pre hovädzí dobytok a kone staršie ako dvojročné
3. Po všeobecnom zvýšení kolkových poplatkov v roku 1925 boli zvýšené i poplatky za dobyčtie pasy, a to na
- a) 20 halierov za dobyčtí pas pre ovce, kozy a ošípané,
 - b) 60 halierov za dobyčtí pas pre hovädzí dobytok, oslov, mulov a kone do dvoch rokov,
 - c) 1 Kč za dobyčtí pas pre hovädzí dobytok a kone staršie ako dvojročné.

Jazykové varianty boli podobné ako pri predchádzajúcom vydaní. Papier bol biely až nažltlý, bez priesvitky.

4. V máji roku 1938 boli v súvislosti s vydaním nového vzoru kolkových známok vydané i dobyčtie pasy s kolkami nového vyhotovenia. Jazykové vyhotovenia i hodnoty kolkových známok sa nezmenili.

Čs. dobyčtie pasy mali na prvej strane časť, ktorú dostal žiadateľ, predtlač na doplnenie údajov o žiadateľovi a zvierati a rôzne poučenia. Vľavo hore je registračné číslo, v strede hore názov, napravo od neho natlačený kolok. Na zadnej strane boli ďalšie upozornenia, priestor na dolepenie kolkov a odtlačky pečiatok, záznamy trhovcov, kontrolných alebo becných orgánov.

Územie zabraté Maďarskom 1938 – 1945

Je pravdepodobné, že na tomto území boli používané dobytčie pasy s rozličnými hodnotami kolkových známok, podobne ako to bolo počas Uhorska. Dokladový kus v zbierke autora má názov Marhalevél, je vytlačený na papieri s výraznou priesvitkou MAGYAR KIRÁLY-SÁG, ktorá sa opakuje na celej ploche hárku papiera. Predtlačené údaje sú podobné ako na čs. dobytčích pasoch. Na zadnej strane sú rôzne poznámky. Vytlačene

Obrázok DP4: Dobytčí pas zatiaľ neevidovaného roku vydania 1950 s natlačeným kolkom v hodnote 2 Kčs bol po zrušení kolkovného z dobytčích pasov upravený pečiarčnutím kolkovej známky. Následne bol použitý v obci Horný Tisovník k ošipanej 22. januára 1951

ná kolková známka v hodnote 10 fillérov zelenej farby zobrazuje pastiera so psom pod stromom pri stáde oviec.

Dobytčí pas bol vystavený na dva kusy ošipaných. Na pas bola dolepená kolková známka v hodnote 1 Pengő.

Slovensko 1939 – 1945

1. V počiatočnom období do 30. 4. 1939 (ako predbežné) neskôr, až do 31. 8. 1938 (ako súběžné) boli používané neupravené čs. dobytčie pasy vydania 1938.
2. V marci 1939 boli čs. dobytčie pasy vydania 1938 pretlačené červeným nápisom

„SLOVENSKÝ ŠTÁT“. Pretlač s výškou písmien 6 mm v červenej farbe a dĺžkou nápisu 72 mm je umiestnená v nadpise a pretlač s dĺžkou 48 mm podobnej farby s písmenami vysokými 4 mm je cez natlačený kolok.

3. V máji 1939 boli vydané dobytčie pasy s vytlačenými kolkami vzoru 1939. Nápis sú dvojazyčné slovensko-nemecké alebo trojazyčné slovensko-nemecko-maďarské. Na ľavej strane je natlačený štátny znak, nad ktorým nie je údaj roku vydania dobytčieho pasu.
 - a) Dobytčí pas pre ovce a ošipané má natlačený kolok 20 h hnedej farby,
 - b) Dobytčí pas pre hovädzí dobytok, kone do dvoch rokov, oslov a mulov má vytlačený kolok hodnoty 60 h modrej farby,
 - c) Dobytčí pas pre hovädzí dobytok a pre kone staršie ako dva roky má vytlačený kolok 1 Ks, ktorý je čiernej farby.

Predtlačené údaje sú podobné ako na čs. vydaniach.

4. Vydanie 1940 je úpravou zhodné s vydaním 1939, nad štátnym znakom je uvedený rok vydania „1940“.
5. Vydanie 1941 je úpravou zhodné s vydaním 1939, nad štátnym znakom je uvedený aktuálny rok vydania „1941“.
6. Vydanie 1942 je úpravou zhodné s vydaním 1939, nad štátnym znakom je uvedený rok vydania „1942“.
7. Vydanie 1943 je úpravou zhodné s vydaním 1939, nad štátnym znakom je uvedený rok vydania „1943“
8. V novembri 1943, po úprave kolkových poplatkov, boli dobytčie pasy upravené doplňovacími kolkami na nové hodnoty. Doplňovanie sa vykonávalo tromi spôsobmi:
 - a) dolepením bežných kolkových známok,
 - b) odtlačkom (pečiatok) doplňovacích kolokov napravo od natlačeného kolku.
 - c) odtlačkom doplňovacieho kolku a dolepením bežného kolku.

Rozsiahlejšie informácie uvádza prameň (3), ktorý uverejnil náš časopis.

9. Dobytčie pasy s vytlačenými kolkami nových hodnôt boli vydané v januári 1944. Kolok, na rozdiel od predchádzajúcich vydaní kde bol na pravej strane, je vytlačený na ľavej strane. Štátny znak, nad ktorým je uvedený rok vydania, je premiestnený do stredu hornej časti. Texty sú v slovenčine alebo v trojazyčnej úprave slovensko-nemecko-maďarskej. Na pravej strane záhlavia je rámček na nalepenie známok nákazového fondu. Zmenené sú i kategórie zvierat uvádzaných v pasoch, a to:

- a) Dobytčí pas pre ovce, kozy a ošipané do 6 mesiacov veku, má kolok 2 Ks hnedej farby;
- b) Dobytčí pas pre hovädzí dobytok do 2 rokov a ošipané nad 6 mesiacov má vytlačený kolok 5 Ks zelenej farby;

- c) Dobyťčí pas pre kone do 1 roku, pre oslov, mulov bez rozdielu veku, pre hovädzí dobytok starší ako dva roky má vytlačený kolok s hodnotou 10 Ks modrej farby;
- d) Dobyťčí pas pre kone staršie ako 1 rok má vytlačený kolok 15 Ks čiernej farby.

Československo 1945 – 1952

- Dobyťčie pasy Slovenského štátu boli používané na Slovensku do konca roku 1945 ako predbežné a následne do konca júna 1946 ako súběžné dobyťčie pasy, bez akejkolvek úpravy.
- Január 1946 bol termínom prvého povojnového vydania čs. dobyťčích pasov. Úpravou prednej strany sú veľmi podobné slovenským dobyťčím pasom. V strede hornej časti je slovenský znak a nad ním údaj roku vydania „1946“. Kolok je podobný ako na čs. vydání 1938, nad údajom číselnej hodnoty je nápis „KOLOK“, údaj meny je v Kčs. Texty sú iba jednojazyčné, slovenské. Hodnoty kolkov v Kčs a ich farby pre jednotlivé druhy zvierat sú podobné ako pri vydání „1944“ Slovenského štátu.
- Január 1947, hodnoty kolkov, ich farby a úpravy textov sú podobné ako pri vydání „1946“. Rozdielny je iba rok nad štátnym znakom – 1947.
- Január 1948, hodnoty kolkov, ich farby a úpravy textov sú podobné ako pri vydání „1946“. Rozdielny je iba rok nad štátnym znakom – 1948.
- Január 1949, hodnoty kolkov, ich farby a úpravy textov sú podobné ako pri vydání „1946“. Rozdielny je iba rok nad štátnym znakom – 1949.
- Vydanie 1950 v literatúre (1) nie je registrované. Autor môže doložiť dobyťčí pas vydania „1950“ s kolkom 2 Kčs hnedej farby, použitý v roku 1951, s prečiarknutou hodnotou kolku.

- Poplatok z dobyťčích pasov bol zrušený k 31. 12. 1950. Dobyťčie pasy povojnových vydání mohli byť použité po 1. 1. 1951 po prečiarknutí kolkovej známky znakom „X“ z horných rohov do dolných, alebo obyvateľstvu vymenené za platné kolkové známky.
- Po prvom januári 1951 možno doložiť i výskyt číslovaného tlačiva s názvom „Dobyťčí pas“ bez natlačeneho kolku. Dokladové tlačivo použité v roku 1952 obsahuje odvolanie na vyhlášku Ministerstva financií č. 172/1951 Zb. o poplatkoch za vydanie dobyťčieho pasu a za vpísanie doložky o zdravotnej nezávadnosti zvierata, ktoré boli tieto:
 - pre jednokopytníka staršieho ako jeden rok 30 Kčs,
 - pre jednokopytníka mladšieho ako jeden rok alebo hovädzí dobytok starší ako dva roky 20 Kčs,
 - pre prasiatko cicavé, jahňa, kozla 5 Kčs,
 - u ostatných prípadoch za kus 10 Kčs.

V poznámke je informácia, že za vydanie hromadného pasu na viac zvierat toho istého druhu, zhodného vlastníka, sa sadzba znižuje na polovicu a zaokrúhľuje sa na celé Kčs smerom dolu. Vyberanie poplatkov sa podľa § 9 uvedenej vyhlášky malo vykonať kolkovými znakmi. Dobyťčí pas pre koňa a hovädzí dobytok bolo treba vystaviť samostatne pre každý kus.

V príspevku obsiahnuté neúplné informácie o dobyťčích pasoch používaných na území Slovenska môžu byť podnetom na ich doplnenie a verím, že aj na využitie v zbierkach rozličného druhu so zameraním na hospodárske zvieratá alebo na poľnohospodárstvo. Autor uvíta dopĺňujúce informácie k predloženej problematike.

Dušan Evinic

Pramene: 1. J. Kořínek: Fiskální ceny II. část 2. Slovenský zákonník č. 30/1943 3. D. Evinic: Doplnovacie kolky na slovenských fiškálnych celinách (Zberateľ č. 3/2007) 4. Zbierka autora

KTO VIE, ODPOVIE

Náš čitateľ A. Hackenberger z Bratislavy nám do redakcie priniesol farebnú kópiu „známky“, ktorú sa mu doteraz ani s pomocou ďalších filatelistov nepodarilo identifikovať.

V hornej časti známky je nápis SECT•CARTOGR•DE• v dolnej časti L'ARMEE•TCHECOSL• V hornej časti obrazu známky možno v dvoch ováloch nájsť rok 1919, keď v každom je číslo 19 a medzi nimi je slovenský dvojkríž a pod ním český lev. V dolnej časti obrazu je do dvoch kruhov rozdelená hodnota 5 c. Tlač známky je jednofarebnou knižtlačou červenohnedej farby na nažltlom papieri, zúbkovanie je nepravidelné, riadkové. Obrazová časť (aj s nápismi) má rozmery 40 x 57 mm.

V ľavom dolnom rohu, pod rámečkom obrazovej časti je pravdepodobne meno autora návrhu známky.

Podľa nápisov možno predpokladať, že ide o nejaký druh ceny z obdobia pôsobenia čs. légii v zahraničí. Redakcia prosí čitateľov, ktorí by vedeli akýmkoľvek spôsobom priblížiť, o aký druh ceny v tomto prípade išlo, aby nám napísali. Za vaše informácie vopred dakujeme. Informáciu spracovanú formou príspevku redakcia odmení aj filatelistickým darčekom.

Typológia známok 30 h, 1 Kčs, 1,40 Kčs a 1,60 Kčs z československej emisie Majstrovstvá sveta v rybolovnej technike (1966)

Správa sekcie Spoločnosti zberateľov čs. známok pre typológiu a terminológiu

Dňa 11. 7. 2007 sa konalo riadne zasadnutie sekcie Spoločnosti zberateľov čs. známok“ (ďalej len „SSČSZ“) pre typológiu a terminológiu (ďalej len „STT“) s účasťou siedmich členov (3 ospravedlnení), ktoré po diskusii uzavrelo posúdenie návrhu na vypracovanie typológie štyroch hodnôt čs. emisie „Majstrovstvá sveta v rybolovnej technike“ (Pof. 1517 – 1522), známej pod skráteným názvom „Ryby“. Vydalo súhlas o prijatí predloženého návrhu v plnom rozsahu a stanovilo tým rozlíšenie a definíciu nových, dosiaľ vo filatelistickej literatúre nedefinovaných typov a jedného podtypu štyroch známok uvedenej emisie, vydanéj v roku 1966 a vytlačenej viacfarebným ofsetom podľa návrhov V. F. Vinglera.

Stanovili sa nové typy I a II hodnoty 30 h (Pof. 1517), potvrdili sa už skôr stanovené typy I a II hodnoty 1 Kčs (Pof. 1519), stanovil sa nový podtyp la tejto hodnoty a stanovili sa nové tri typy I, II a III hodnoty 1,40 Kčs (Pof. 1521) a tiež tri typy I, II a III hodnoty 1,60 Kčs (Pof. 1522).

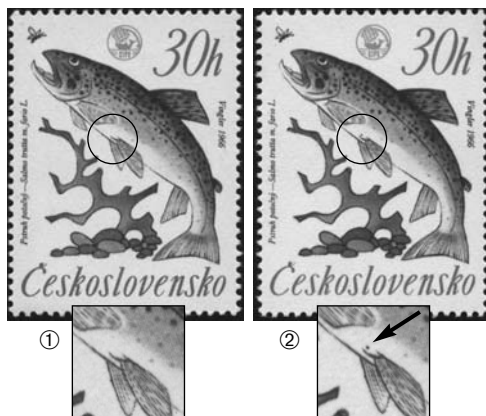
Vznik a rozlíšenie týchto typov zodpovedá podmienkam pre stanovenie odlišných typov známok podľa platných zásad a definícií typov, schválených výkonným výborom SSČSZ na návrh STT.

Vznik typov tejto emisie súvisí s vyhotovením tlačových foriem (TF) 2 x 100 známkových polí (ďalej len „ZP“) pre prvých päť hodnôt emisie a 2 x 50 ZP pre priehradkové listy (ďalej len „PL“) 50-známkové poslednej hodnoty 1,60 Kčs. Tieto TF boli pripravené pomocou päťkusovej pásky pomocnej zostavy (päť ZP vedľa seba), ktorý sa prekopíroval desaťkrát pod sebou, čím vznikol 50-kusový „polhárok“, ktorý sa znovu prekopíroval ako celok na formát 100-kusový alebo – v prípade hodnoty 1,60 Kčs – bol už definitívnou časťou TF 2 x 50 ZP.

Teda akákoľvek chyba (nikdy nešlo o zámerný krešbný rozdiel na negatív!) na známkových poliach pásky pomocnej zostavy sa na 100-kusovom hárkú po kopírovaných procesoch objavuje dvadsaťkrát, na hodnote 1,60 Kčs desaťkrát. Preto typologické rozdiely, opísané v ďalšej časti, vznikli ako následok technologického procesu prípravy TF.

Opis typov známok 30h, 1 Kčs, 1,40 Kčs a 1,60 Kčs

Hodnota 30 h (pstruh; Pof. 1517) ako jediná z tejto emisie má formát obrazu na výšku. V 2. a 7. rade PL sú

známky II. typu (celkom 20 ZP). Na ostatných 80 ZP sú známky I. typu (obr. 1).

Typ II (obr. 2) sa líši čiernou škvrnou pri koreni ľavej brušnej plutvy pstruha.

Zo štruktúry PL je zjavné, že v každom stĺpci PL sa vyskytujú dve kombinácie spojených typov (ST) I + II + I, celkom teda 20 takýchto trojpasiek (rady 1 až 3 a 6 až 8) v PL.

Hodnota 1 Kčs (kapor; Pof. 1519) bola dosiaľ jedinou v tejto emisii, na ktorej sa už doteraz rozlišovali dva typy, a to tzv. rovná dolná hrana hodnotovej číslice „1“ –

štandardná známka, typ I (obr. 3) a zošíkmená dolná hrana číslice „1“ – typ II (obr. 4).

Typ II sa vyskytuje na všetkých ZP 2. a 7. stĺpca PL (celkom 20 ZP), typ I na všetkých ostatných, teda 80 ZP.

Toto rozlíšenie STT potvrdzuje, zároveň však **spresňuje** takto:

(1) Typ II má ešte ďalší, **doteraz neuvádzaný rozlišovací znak**, a to **deformovaný háčik písmena „Č“** nápisu „Československo“.

(2) Na známkach I. typu, na každej zo známok 4. a 9. stĺpca, sa vyskytuje rozoznatelný rozdiel v dolnom pravom rohu päty číslice „1“ v tvare drobného kruhového vybrania (obr. 5). Tento rozdiel, viditeľný pri miernom zväčšení, je charakteristickým znakom novo definovaného podtypu Ia.

Z usporiadania PL je vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti zrejmé, že v každom PL, na každom jeho riadku sa vyskytuje dvakrát za sebou **charakteristické zoskupenie typov I a II a podtypu Ia v poradí I + II + I + Ia + I** (stĺpce 1 až 5 a 6 až 10), z ktorého tiež vyplývajú možnosti zbierania spojených typov a podtypov.

Hodnota 1,40 Kčs (lipoň; Pof. 1521) má novodefínované **tri typy**. Výrazné odlišnosti sa vyskytujú v 1. a 6. stĺpci PL (II. typ) a v 2. a 7. stĺpci (III. typ). V ostatných stĺpcoch, teda v 3. až 5. a 8. až 10., sú známky

štandardné (I. typ), ktoré nemajú na označených miestach znaky typov II a III (obr. 6). PL preto obsahuje 20 známok typu II, tiež 20 známok typu III, ostatných 60 známok je typu I.

Typ II (obr. 7) je charakteristický výraznou mierne prehnutou čiarou dĺžky asi 2,5 mm modrej farby medzi okom a obrysom žiabry ryby. V miestach prekrytia so žltou farbou je táto čiara modrozelená. Táto odchýlka je

najväčšia zo všetkých v celej emisii, omnoho väčšia ako napr. typologická odlišnosť hodnoty 1 Kčs, a je na prvý pohľad veľmi dobre viditeľná.

Typ III (obr. 8) charakterizuje šikmá čierna čiarka dĺžky asi 0,6 mm v hornom cípe chvosta ryby.

Z usporiadania PL je zrejmé, že v každom vodorovnom riadku existujú veľmi zaujímavé zostavy **spojených typov II + III + I** (stĺpce 1 až 3) a **I + II + III + I** (stĺpce 5 až 8).

Hodnota 1,60 Kčs (úhor; Pof. 1522) má tiež novodefínované **tri typy**. Odlišnosti od štandardného obrazu nie sú príliš výrazné, ale pri miernom zväčšení sú zreteľné. Vyskytujú sa v 3. stĺpci 50-kusového PL (II. typ) a v 5. stĺpci – krajnom (III. typ). V ostatných stĺpcoch,

teda v 1., 2. a 4., sú známky štandardné, teda typu I (obr. 9). PL pritom obsahuje 10 známok typu II, rovnako 10 známok typu III, ostatných 30 známok je typu I.

Typ II (obr. 10) je charakteristický **drobným ružovým výbežkom v pravej dolnej časti rastliny** nad druhým písmenom „k“ nápisu „Československo“.

Typ III (obr. 11) je rozlíšiteľný **zvislou predĺženou škvrnou hnedej farby na spodnej časti chvosta úhora** vľavo, nad písmenom „C“ nápisu.

Z usporiadania 50-kusového PL je zjavné, že v každom vodorovnom rade existuje **usporiadanie spojených typov I + I + II + I + III**.

Na ďalšom vyobrazení (obr. 12) je ukážka bloku opisovaných známok so spojenými typmi.

Na odporúčanie STT sa výkonný výbor SSČSZ rozhodol predložiť opis novej typológie čs. emisie Pof. 1517 – 1522 („Ryby“) predsedníctvu SČF, komisii jurymanov a komisii znalcov SČF, tiež na uverejnenie v odbornej filatelickej tlači, v časopisoch Merkur Revue, Filatelle, Zpravodaj SSČSZ, na Slovensku v časopise Zbierateľ. VV SSČSZ zároveň predpokladá, že vydavateľia špecializovaných katalógov čs. známok zapracujú novú typológiu do najbližších vydaní týchto katalógov.

Literatúra: (1) Věstník Ústřední správy spojů č. 16/66, Praha 1966. (2) Zdeněk Fritz: „Mistrovství světa v rybolovné technice“, Merkur Revue č. 3, 4, 5/2000; č.1 a 3/2001, Brno 2000 – 2001. (3) Hynek Ondrášek: Studie příležitostných poštovních známek emise Ryby, Zpravodaj KČSZ č. 18 – 19/81, Praha 1981.

Pozn. red.: Správu sekcie Spoločnosti zberateľov čs. známok pre typológiu a terminológiu pri SČF uverejňujeme v plnom znení, pretože predpokladáme záujem o túto problematiku aj zo strany zberateľov čs. známok na Slovensku. Zároveň uvádzame, že s uverejneným materiálom (ani s jeho návrhom), ktorým sa definujú ďalšie typy čs. známok, sme neboli vopred oboznámení. Informácie nemala ani Komisia slovenskej známky pri ZSF (má sekciu čs. známky).

TRENČÍN 1* 13.12. 2007

Pri príležitosti 100. výročia budovy Gymnázia L. Štúra v Trenčíne bude 13. 12. 2007 na pošte Trenčín 1, Mierové námestie, príležitostná poštová pečiatka. Súčasťou oslavy

v Gymnázium L. Štúra bude aj krst publikácie o histórii budovy.

(IK)

Operence – spoločníci človeka

MYŠIARKA UŠATÁ

Potrava vtákov žijúcich trvalo alebo prechodne v strednej Európe je veľmi rôznorodá. Tie vtáky, ktoré sa

živlia rozličnou potravou rastlinného i živočíšneho charakteru sú diverzivorné, a tie, ktoré žerú rastlinnú potravu označujeme ako fytofágne. Vtáky živiace sa len živočíšnou potravou sú zoofágne. Čím je určitý druh vtákov prispôsobený jednému typu potravy, tým viac sa to prejavuje na jeho vonkajších a vnútorných znakoch. Pritom niektoré druhy sa prispôbujú viac potrave, iné prostrediu, v ktorom si potravu nachádzajú. Prostredie, v ktorom vtáky zbierajú potravu sa môže kryť s biotopom, v ktorom hniezdia, alebo hniezdia v lese a potravu si nachádzajú na poli.

Myšiarka ušatá (*Asio otus* L. čelad *Strigidae*) je sova strednej veľkosti (asi 36 cm). Pre názornosť je asi taká veľká ako vrana a má podobné sfarbenie ako výr skalný (*Bubo bubo*). Na hlave má predĺžené pierka tvoriace uši, ktoré sú pre myšiarku ušatú charakteristické. Celkové zafarbenie oboch pohlaví je hnedé s pozdĺžnymi škvrnkami po celom tele. Základná farba vrchnej strany je hrdzavožltá a je na nej tmavopopolavohnedá kresba. Kresba býva hustá a nepravidelná, preto pôsobí dojemom tmavohnedého sfarbenia chrbta. Spodná časť tela je jasnohrdzavožltá až skoro biela s tmavými čiarkami. Jednotlivé perá majú aj priečnu kresbu stromčekovitého tvaru. Pozdĺžne čiary sú riedke, rôzne široké a nepravidelne usporiadané.

Veľké ušká sú sfarbené hnedo až čiernohnedo. Tvár je viac-menej okrúhla, zreteľne ohraničená. Ručné letky sú hrdzavožlté s tmavými pásmi, ostatné letky špinavobelavé s tmavým mramorovaním; rovnako sú sfarbené

i chvostové perá. Nohy sú operené husto, prsty redšie. Dúhovka je okrovožltá.

Životným prostredím myšiarky ušatej sú lesy, žije v Európe, v Ázii a v severozápadnej Afrike. Vyskytuje sa prevažne v listnatých a zmiešaných lesoch, niekedy aj v ihličnatých; hlbokým lesoch sa vyhýba. Zdržiava sa aj v riedkych porastoch, menších komplexoch, hájoch, ale aj na krovinatých lúkach s ojedinele rastúcimi stromami. Čez deň je ukrytá v hustých korunách stromov, často pri kmeňoch. Keď ju niečo vyruší, vie sa tak pretiahnuť, že vyzerá ako kýpef. Miesto jej odpočinku pozná podľa bieleho trusu a množstva vývržkov pod stromom.

Myšiarka ušatá si veľmi zriedka sama stavia hniezdo, najradšej zaberá hniezdo po iných vtákoch, po vránach, strakách, myšiakoch, havranoch, holuboch a pod. Samica znáša v apríli alebo v máji štyri až šesť guľatých, čisto bielych vajec so slabým leskom. Na vajciach sedí len samica asi 27 – 28 dní. Vyliahnuté mláďatá

krmia oba staré vtáky. Po mesiaci mladé už vedia lietať. Mladé myšiarky sa často ozývajú hlasom podobným mladému srnčatú.

Staré vtáky majú viacero hlasov. Húkajú a v hneve vydávajú zvuk podobný prasknutiu bubliny alebo praskocú zobákem ako mnohé sovy.

Potrava myšiarky ušatej sa skladá prevažne z myši, hrabošov, krtov, lasic, hranostajov, potkanov a niekedy uloví aj zajačika či kráľika. V tomto prípade asi ide o chorú a slabú zver, pretože na normálneho zajaca alebo kráľika by si pre ich pomernú veľkosť netrúfala.

Patrí medzi nočné sovy, pretože loví neskoro večer a skoro ráno. Zákomom je chránená po celý rok.

Jozef Soláva

Predstavujeme ďalšie zberateľské odbory (10)

Papierové obrúsky

Papierový obrúsok je na prvý pohľad nezaujímavý, banálny predmet dennej potreby. Ale skutočne len na prvý pohľad a pre nezasvätených. V celosvetovom meradle to tak nie je: papierové obrúsky môžu prinášať poučenie i pobavenie. A tak zdanlivo len prakticky využiteľný kus papierika na utretie úst, zabalenie desiatej či príboru môže obohatiť vedomosti človeka až do takej miery, že svoje pôvodné poslanie nesplni...

História

Pozrime sa najprv do histórie vzniku tohto, dnes už bežného predmetu. Papierovým obrúskom predchádzali obrúsky textilné (papier sa dostal do Európy až v 12. stor.). Začali ich používať už starí Rimania pri väčších hostinách. Jeden obrúsok slúžil na utretie úst a čela, pretože strávil 20 – 30 chodov nebola maličkosť, v druhom obrúsku si hostia odnášali domov zvyšky jedla.

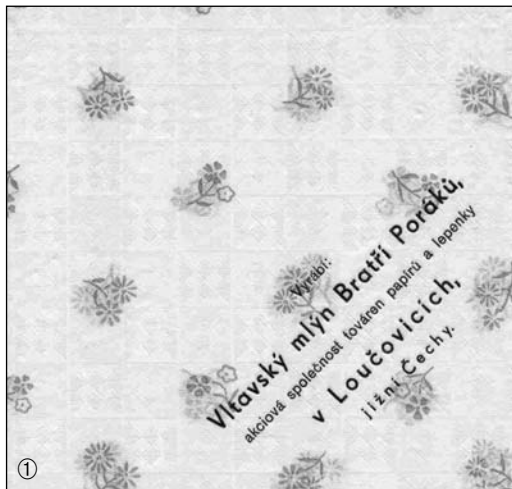
V stredoveku sa na obrúsky trochu pozabudlo. Ústa si jediaci utierali do rukávov a obrusov. Vo Francúzsku to bol napr. tzv. doublier – dvojitý obrus, ktorý sa prestieral po celej dĺžke stola a bol určený práve na tieto účely. Potom prišli uteráky, ktoré sa zavesili na stenu. V renesancii používanie obrúskov zaviedla Katarína Medicejská. Obrúsok sa vtedy viazal okolo krku, aby sa chránil drahé krajkové goliere.

V 18. stor. sa spôsoby a mravy stolovania zlepšili; r. 1715 vyšla prvýkrát v Prahe Libertinova kniha „De educational iuventutis“, ktorá slúžila na výchovu mládeže a obsahovala i kapitulu o obrúskoch. Kultúrny dejepisec a národopisec, univerzitný profesor dr. Čeněk Zíbrt (1864 – 1932) o tom píše: „Sluší-li se, aby mladý člověk svůj servit, jak k stolu přisedne, rozundal a před sebe předestřel? Ne, má počkati na jinší, neb alespoň s nimi zároveň rozundati. Jak to má před sebe předstříti? Má jeden konec pod talíř dáti, druhý ale, který naproti tomu je, přes kříž skrze dirku, kde se zapíná, prostrčiti, druhé ale koncem křížem jeden na pravou, druhý na druhou stranu rozestříti... O servit často prsty utíráti jest neucitovst, neb byste z něj brzy vecheť kuchyňský udělali.“

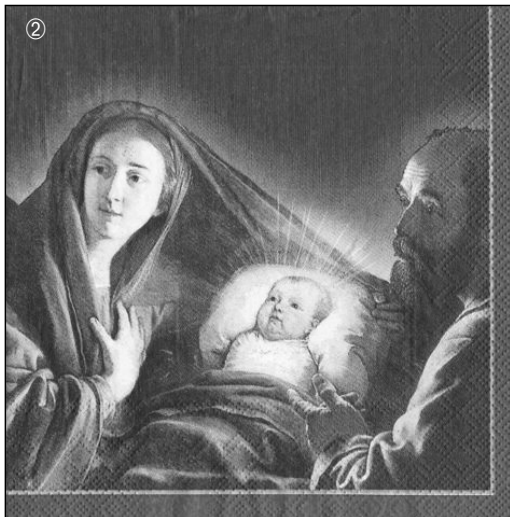
O papierových obrúskoch na našich územiach sa dozvedáme v súvislosti so založením historicky cennej papierne v juhočeských Loučovicích. V r. 1884 sa zakladateľ a majiteľ tejto továrne, pán Porák vrátil z Ameriky a vybral si práve Loučovice ako vhodné miesto na vybudovanie svojej celulózky. Z nej sa stala akciová spoločnosť bratov Porákov, v ktorej sa vo výrobnom programe objavujú aj papierové obrúsky. Papierne existuje dones pod názvom Juhočeské papírny – Vltavský mlýn a obrúsky tvoria veľkú časť jej výroby (obr. 1).

Obrúsky ako predmet zbierky

Obrúsky, papierové podšálky a prestierania sa v Československu začali zbierať asi v 60. rokoch minulého storočia. V tom čase ich vyrábali tri podniky – v Čechách už spomínané Jihočeské papírny v Loučovicích, na Slovensku Slavošovské papierne a Supra Ružomberok. Výber motívov i druhov papiera bol veľmi obmedzený, ale dalo sa nazhromaždiť viac obrúskov z reštaurácií ako dnes. K zahraničným obrúskom bežne nebol prístup, zbierky obohacovala produkcia z NDR, Maďarska, pár exemplárov z Rumunska, Bulharska a Sovietskeho zväzu, ktoré boli odrazom úrovne socialistických štátov.

Čo sa zbiera dnes? Prevažnú časť zbierok, tvoria obrúsky súčasnej produkcie, bežne dostupné vo všetkých obchodoch v Európskej únii. Najväčším výrobcom, ktorý má zastúpenie v Českej republike (GOBA Beroun), je nemecká firma IHR (Ideal Range Home), ďalej napr. poľská „Paw“, talianska „Bibo“ a ďalšie. Vždy ide ale o pestrofarebné, niekedy až gýčovitě obrúsky s veľkým množstvom tém a motívov. Takéto zbierky

veľmi rýchlo narastajú, pribúda množstvo kusov, ktoré môžu v mnohých farebných variáciach tvoriť série. Od týchto firiem možno získať katalógy a takto skompletizovať spomínané súbory v mnohých farebných mutáciách. Zbierky tohto charakteru vypovedajú len o súčasných módných trendoch a stávajú sa skutočne až nevkusnými.

Ano, aj obrúsky prechádzajú módnymi trendami čo sa týka námetov. Témy sú na obrúskoch rôzne, stále sa vyskytujú kvety, rastliny, zvieratá, ľudia, figúrky, jedlo, nápoje, ovocie, zelenina, príležitosti – Vianoce, Veľká noc, narodeniny, atď. Niektoré témy ale v určitom období prevažujú, sú jednoducho „in“. V súčasnosti je napríklad veľké množstvo obrúskov s tematikou napr. potravín – kávy a čaju, olív, cestovín a postavičiek s detskými filmovými hrdinami z animovaných filmov. Tieto všetky spolu tvoria skupinu obrúskov **bez nápisov** (obr. 2).

Omnoho rozmanitejšie, zaujímavejšie a tiež zberateľsky hodnotnejšie sú obrúsky s **nápismi**. Obsahujú poučenia zo všetkých odborov ľudského poznania – z oblasti zemepisu, dejepisu, prírodopisu, výtvarného umenia, jazykovedy, ďalej reklamy alebo obrúsky pochádzajúce z hotelov a reštaurácií. Veľmi často obsahujú hodnotné údaje, napr. dátum a miesto konania nejakej akcie, príležitosti, adresu, či už poštovú alebo najnovšie aj e-mailovú.

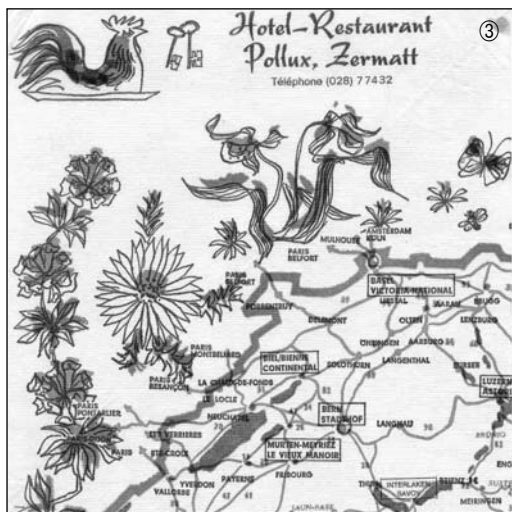
Obrúsky z reštaurácií

Je samozrejmé, že reštaurácie medzinárodných hotelov a reštaurácií majú obrúsky s rovnakým logom, niekedy sa líšia druhom papiera a veľkosťou. Ale tých nie je veľa, a tak najzaujímavejšie sú obrúsky z menších, súkromných zariadení, ako sú kaviarne, vinárne, bistrá, bufety

a pod. Majitelia si ich nechávajú tlačiť „na mieru“, a tak sa niekedy aj zmenia a v zbierke vzniká séria. Bohužiaľ, skôr v zahraničí, pretože u nás sa v posledných rokoch objavuje obrúskov omnoho menej. V súčasnosti skôr prevládajú podšálky. Asi preto, že sú menšie, lacnejšie a reklamu prinesú tiež.

V zahraničí sú obrúsky rozšírené omnoho viac. Príkladom je Amerika, kde sa dá dostať obrúskov v každom, aj malom, stánku rýchleho občerstvenia. Hamburgery, hot-dogy a ďalšie jedlá, ktoré sa jedia viacmenej rýchlo, v aute alebo doslova „za pochodu“, sú plné kečupov, horčice a iných ingrediencií, a tak spotreba obrúskov je naozaj veľká. O tom svedčí aj štatistika o spotrebe papiera na osobu za rok, v ktorej Spojené štáty ďaleko prekonávajú Európu.

Z európskych krajín majú zaujímavé obrúsky v reštauráciách, najmä vo Švajčiarsku. Dá sa z nich vyčítať, že tento viacjazyčný štát je zemepisne zaujímavý. Mnoho obrúskov je vlastne mapou (obr. 3), kde si návštevník, čakajúci na občerstvenie, môže nájsť zaujímavé miesta v najbližšom okolí. Veľké množstvo reštaurračných obrúskov má Nemecko. Tieto sa dajú i triediť do zberateľsky obľúbených sérií. Napríklad reštaurácie gréckeho typu, aj keď sa navzájom odlišujú, majú

obrúsky v rovnakom štýle. Na spodnej strane je spravidla preklad najdôležitejších pozdravov v gréčtine a nemčine.

Obrúsky z ďalších zaujímavých oblastí

Obrúsky – slovníky (obr. 4) pochádzajú z Anglicka a z viacjazyčného Švajčiarska. Skladajú sa z mnohých malých obrázkov, ktoré sú opísané vo viacerých jazykoch, spravidla nemecky, francúzsky a taliansky. Hladný

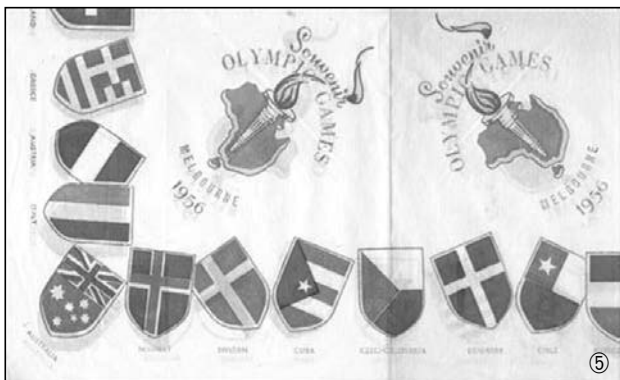

host si tak skráti čakanie na jedlo aj učenie slovíčiek, alebo sa môže naučiť i niečo z gastronómie a nabudúce si už objedná jedlo v jazyku kantonu, v ktorom sa nachádza.

Špeciálnu skupinu tvoria obrúsky z oblasti **dopravy a cestovania**. Sú to najmä reklamy na cestovné spoločnosti a na znaky leteckých spoločností. Na rozdiel od reštaurácie, kde host veľmi často dostane k jedlu biely obrúsok, v lietadle ktorejkoľvek spoločnosti cestujúci dostane k občerstveniu obrúsok s logom leteckej spoločnosti.

Obrúsky k **športovým udalostiam** medzinárodného významu majú zberateľsky nezanedbateľnú hodnotu. Všetky olympijské hry a veľké akcie (majstrovstvá sveta vo futbale atď.) doteraz vydali svoje logá a maskotov na obrúskoch (obr. 5).

Ani **výtvarné umenie** a architektúra nezaostávajú.

Reprodukcie obrazov, slávne budovy, sa v stále lepšej grafickej kvalite tiež objavujú v zbierkach. S nimi úzko súvisia **zemepisné námety** – mapy, vlajky, kroje, národopis jednotlivých štítov. V tejto oblasti sú prebormikmi Švajčiari a škandinávské štáty (obr. 6)

Historické obrúsky

Sú určite najzaujímavejšou a najhodnotnejšou skupinou. Najviac je ich z obdobia 1. republiky u nás, keď hýrili, rovnako ako dnes, reklamami na pohostinstvá a výrobky. Odlíšujú sa nielen po stránke grafickej, ale hlavne druhmi papiera.

Pozoruhodná zbierka

Na záver predstaví svoju zbierku autorka tohto príspevku, ktorá doteraz ako jediná v histórii pražského Klubu sběratelů kuriozít, bola ocenená najvyšším diplomom „Pozoruhodná sbírka“. Buduje ju už 40 rokov, obsahuje viac ako 30 tisíc kusov z viac ako 100 štátov všetkých kontinentov. Vystavovala už 27-krát na najrôznejších tematických výstavách a mnohokrát sa prezentovala v mnohých médiach. Medzi najzaujímavejšie exempláre patrí obrúsok z hotela LUX v Moskve z cárskeho Ruska (obr. na obálke), obrúsok z olympijských hier v Melbourne v roku 1956 a mnoho ďalších, ktoré sú vystavené na webových stránkach www.ubrousky.eu

text a foto Alena Šedová
 alena.sedova@quick.cz
 spracoval -pem-
www.sberatel-ksk.cz

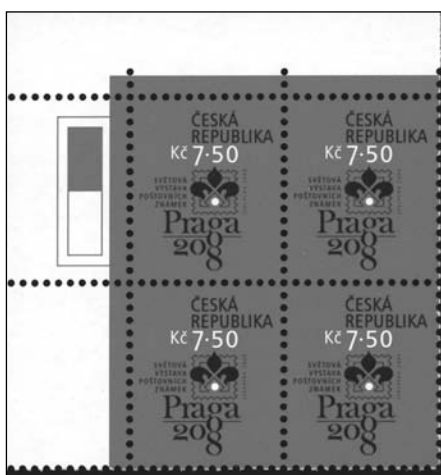
Známky s bielymi okrajmi – malé, ale zaujímavé posuny zúbkovania

V poslednom čase, predovšetkým po rozšírení ofsetovej tlače našich známok, sa so známkami „bez orámovania“ – teda ktorých známkový obraz nie je ohraničený či už nepotlačeným alebo potlačeným okrajom a siaha cez celé známkové pole – akoby „roztrhlo vrece“: č. 333 Pltníci na Dunajci 21 Sk, č. 355 Svetový rok fyziky – D. Ilkovič 18 Sk, č. 357 Bienále ilustrácií Bratislava 30 Sk, č. 367 Deň poštovej známky 15 Sk, č. 368 Karol Kuzmány 16 Sk, č. 369 ZOH Turín 21 Sk, č. 371 Blahoprajná známka – Narcis 10 Sk, č. 375 Európa – Imigranti očami mladých ľudí 18 Sk, č. 378 Známková defom – Jar 10 Sk, č. 383 – 384 Bábkové divadlo 22 Sk a 25 Sk, č. 388 Deň poštovej známky – Jozef Cincik, č. 391 Blahoprajná známka – Kytica T2 50 g, č. 393 Tenis 16 Sk, č. 396 Sto rokov Slovenskej ligy v Amerike 22 Sk, č. 401 Bienále ilustrácií Bratislava 25 Sk.

Na niekoľkých obrázkoch predkladám síce rozmerovo malé (od 0,5 do 2 mm), ale predsa výrazné posuny zúbkovania. Zvýrazňuje ich rušivý nepotlačený okraj na

listu ponechal nepotlačené. Inak takúto situáciu vyriešili v Poľsku alebo v Českej republike – okraje PL poľskej

jednej, prípadne dvoch stránkach známky. V týchto prípadoch výrobca (alebo objednávateľ?) počítal s absolútnou presnosťou perforovania a okraje priehradkového

známky „Pltníci na Dunajci“ majú nadväzujúci náznak obrazu známky a okraje českých známok k propagácii svetovej filatelickej výstavy „Praga 2008“ majú tiež

presah farby do okraja PL (v dotlači ešte rozšírený).

Podobné, „české“ riešenie sa uplatnilo aj na dvoch starších slovenských známkach s farebným okrajom: č.

81 Vianoce '95, 2 Sk a č. 135 Černová 1907, 4 Sk, nie však už na novších známkach: č. 387 Vianoce 2006 – Koledníci 10 Sk, č. 398 Známká deťom – Janko Hraško 10 Sk. Akýsi hybrid „poľského“ a „českého“ riešenia sa použil na známke č. 375 Europa – Imigranti očami mladých ľudí 18 Sk (horný a dolný okraj s kresbou – ale inou ako na adekvátnom mieste známky, ľavý a pravý okraj iba s farbou bez kresby).

Pripomínam, že v zásade ide o malé posuny zúbkovania, ktoré pri tradičnom riešení známok – so známkovým obrazom ohraničeným (orámovaným) nepotlačným alebo aj potlačeným okrajom – spadali do kategórie tzv. decentrovaných známok. Za „veľké“ sa považovali posuny zasahujúce do obrazu známky, čo predstavovalo minimálne niekoľko milimetrov a predpokladám, že bolo kvalitatívnou hranicou na vyradenie takejto tlač

do makulatúry (decentrovanie ešte bolo akceptované, posun do obrazu už nie).

V posudzovanom prípade siaha obraz cez celé známkové pole, daná známka nemá „orámovanie“, takže ťažko jednoznačne povedať, do akého rozsahu posunu hovoríme o decentrovaní. Na druhej strane však treba povedať, že malý posun zúbkovania je na „vnútor-

ných“ známkach PL menej nápadný. Treba pritom konštatovať, že známky z okrajových stĺpcov a riadkov aj pri malých posunoch zúbkovania sú zaujímavým zberateľským materiálom.

Miroslav Gerec

Ruská poštová známka má 150 rokov

V decembri si Ruská pošta pripomína 150. výročie vydania prvej známky • Poštové známky slúžili aj ako peniaze, ako telefónne známky, aj ako známky v prospech poštára – doručovateľa • Zemských pôšt bolo až 130, v roku 1925 bol vydaný ich prvý katalóg • Ruské pošty pracovali aj cudzine • Koľko je známkových zemí Ruska? • Jubileum si pripomenula aj sekcia zemí Ruska

Už sedem rokov po vydaní prvej známky sveta, anglickej „black penny“, vydali v decembri 1857 svoju prvú poštovú známku aj v Rusku. Do dnešných dní prešla obrovskými vývojom, má bohatú históriu a poskytuje veľa zberateľských možností.

Známky platili v Ruskom impériu (december 1857 – február 1917), v Ruskej republike (február 1917 – október 1917), v Ruskej sovietskej federatívnej socialistickej republike (november 1917 – júl 1923), v ZSSR (Zväze sovietskych socialistických republík (august 1923 – december 1991) a v Ruskej federácii (január 1992 – doteraz).

Dnes, pri spomienke na 150. výročie ruskej poštovej známky, chcem pripomenúť známky ruských pôšt v zahraničí a opačne, cudzie (iné) pošty v Rusku alebo na územiach v histórii patriaciach Rusku (ZSSR). Dúfam, že sa mi to aspoň čiastočne podarí.

Je zaujímavosťou, že ruské známky slúžili aj ako peniaze (v roku 1915), ako telefónne známky (1866), ale tiež ako známky v prospech poštára – doručovateľa (в пользу почтлина).

V Rusku, v Ruskom impériu, v rokoch 1865 až 1917, bol aj (a aktívne pracoval) systém tzv. zemských pôšt, ktoré vydávali aj vlastné poštové známky. Dnes sú veľmi vzácne a vyhľadávané. Zemské pošty pracovali v okresoch („ujezdoch“). V priebehu ich činnosti ich bolo v 33 guberniách v rôznych obdobiach viac ako 130. Najväčší rozmach zaznamenali v rokoch 1870 až 1879, keď ich bolo až 102. Uveřejnenie ich zoznamu by však bolo nad rámec tohto príspevku, preto uvediem aspoň prvých päť, zoradených podľa ruskej abecedy:

Alatyrský ujezd (Kazaňská gubernia), vydal 2 známky v roku 1867;

Alexandrijský ujezd (Chersonská gubernia), vydal 12 známok v rokoch 1869 až 1837;

Amurský ujezd (Blagoveščenská oblasť), vydal 4 známky v roku 1917;

Ananijevský ujezd (Chersonská gubernia), vydal 11 známok v rokoch 1875 až 1867,

a Aradatovský ujezd (Nižnegorodská gubernia),

vydal 33 známok v rokoch 1878 až 1911.

Celkovo ruské zemské pošty vydali 2 427 poštových známok. Známky zemských pôšt sú presne katalogizované a napríklad prvý katalóg vydali Správou vládného splnomocnenca pre filateliu už v roku 1925 v Moskve. Katalóg má 178

strán a v prílohe sú ilustrácie. Jeho reprintové nové vydanie vyšlo v roku 1991 a ďalšie už v roku 2004.

Ruské pošty fungovali v rôznych obdobiach aj v zahraničí, teda mimo Ruska. V rokoch 1863 – 1914 pracovala ruská pošta napríklad na Blízkom Východe (Ruská Levanta) a vydala 75 známok. V roku 1918

ruská pošta v Bejrute vydala provizória, ktorých bolo až 52. Veľmi známe boli aj vydania ruskej pošty v Číne a miestne vydania v Charbine v rokoch 1899 až 1920. Známky vydávali aj iné územia, ktoré patrili Rusku, napríklad Veľké kniežatstvo Fínske (1856 – 1917), ktoré až do Októbrovej revolúcie bolo Ruské. Fínsko v rámci cárskeho Ruska vydalo 77 vlastných poštových známok. Posledná séria ruského Fínska vyšla už s názvom Republika Fínsko. Nemožno nespomenúť aj Cárské Poľsko (od 1860), ruské bolo od tretieho delenia Poľska. V činnosti bola aj lokálna pošta s vlastnými známkami (1914), v Tiflise (Tbilisi), ako aj lokálna pošta Venden.

Počas vojnových konfliktov bolo zriadených veľa ruských pôšt, ktoré vydávali poštové známky a zabezpečovali poštové spojenie počas prvej svetovej vojny a občianskej vojny. Napríklad: Severná armáda (generál Judenič); Armáda juhu Ruska (generál Denikin); Armáda generála Vrangela; Armáda admirála Kolčaka; známky sa vydávali na obsadených teritóriách – Krym,

Kubaň, Omsk, Sibír a Ďaleký východ, Ďalekovýchodná republika, Primorský zemský kraj a iné.

V Rusku bojovali aj cudzie – zahraničné vojenské jednotky. Pre nás je najzaujímavejšie pôsobenie Česko-slovenského zboru na Sibíri. V rokoch 1919 až 1920

Zbor používal 15 známok. Mimo Čechov a Slovákov boli v Rusku aj Poliáci (vydali tiež päť známok) a Juhoslovania.

Na území Ruska (ZSSR) bolo v histórii množstvo (aj dnes je) známkových zemí. Niektoré som už spomenul, tie novšie ešte uvediem.

Každá má uvedený oficiálny názov, rok (roky) vydávania známok a podľa možnosti počet vydaných základných známok. Neznáme štáty, územia, mestá, známky vydávané v ZSSR začiatkom 90. rokov XX. storočia väčšinou môžu byť neoficiálne výrobky. Niektoré „známkové zeme“, napríklad tzv. Dagestan, Novaja zemľa, ale aj Tuva z roku 1990 sú nepravé, vyrobené na objednávku obchodníkov. Oficiálne známky poštových správ, teda skutočné známkové zeme sú tieto:

Severné Arménsko, 1919 – 5 známok; Karelsko, 1921 – 14; Ďalekovýchodná Sovietska republika, 1917 – 1922 – 10 známok; Amurská oblasť 1923 – 5 známok; Nikolajevsk na Amure, 1921 – 17 známok;

Ukrajina

Ukrajina, 1918 – 1922 – 14 známok; Ukrajinská SSR, 1923 do vstupu do ZSSR – 4 známky; Charkov, 1920 – 2 známky; Odessa, 1918 – 2 známky; Západná Ukrajina, 1918 – 1920 – 57 známok.

Zakaukazské republiky

Azerbajdžan, 1919 – 1920 – 25 známok; Arménsko, 1919 do vstupu do ZSSR – 43 známok; Arménska SSR,

1922 do vstupu do ZSSR – 44 známok; Gruzínsko, 1919 – 1923 – 41; Zakaukazská sovietska federatívna socialistická republika, 1923 – 24 známok; Horská SSR, 1923 – 3 známky; Batum (Batumi), 1919 - 1920 – 30 známok;

Republiky strednej Ázie

Bucharská národná sovietska republika (dnes Uzbekistan), 1924 – 3 známky; Choremská národná sovietska republika (dnes Uzbekistan), 1921 – 1922 – 2 známky.

Nemecká okupácia (Ruska)

1915 – 1918 – 26 známok;

Pribaltické republiky

Do roku 1918 boli súčasťou Ruského impéria. Litva v rokoch 1919 – 1940 vydala 437 známok; Litovská SSR v r. 1941 do napadnutia ZSSR – 8 známok; Stredná (centrálna) Litva, 1920 – 1921: 47 známok; Klajpeda (Memel – patrí Litve), 1920 – 1940: 117 známok; Okupácia Litvy Nemeckom, od r. 1941 do oslobodenia – 9 známok; Vilnius (lokálne vydanie) 1941 – 9 známok; Lotyšsko, v rokoch 1918 – 1941 – 284 známok; Lotyšská SSR, v r. 1941 do napadnutia ZSSR – 16 známok; Okupácia Lotyšska Nemeckom v r. 1941 do oslobodenia – 6 známok; Estónsko, v rokoch 1918 – 1940: 160 známok; Estónska SSR, 1940 – 1941 do napadnutia ZSSR – 5 známok; Okupácia Estónska Nemeckom – v r. 1941 do oslobodenia – 9 známok a Piarnu (Perau), lokálne vydanie 1941 – 10 známok.

Tuva

V rokoch 1926 – 1943: 111 známok.

Zakarpatská Ukrajina

V rokoch 1939 – 1945: 12 známok.

Európske udalosti na začiatku 90. rokov XX. storočia spôsobili aj rozpad najväčšej krajiny na svete – Sovietskeho zväzu. Na jeho „troskách“ postupne začali vznikať nezávislé samostatné štáty. Na teritóriu veľkej veľmoci vzniklo 15 štátnych celkov. Automaticky sa príslušné poštové správy aktivi-

zovali aj v oblasti vydávania vlastných poštových známok. A ako boli aktívne?

Litva bola prvá a známky vydala už 7. októbra 1990, ešte pred vyhlásením nezávislosti. V priebehu tohto roka dosiahla asi 483 vydaných známok. Nasledovalo

Estónsko – 1. októbra 1991, v priebehu roka 2007 vydalo 416 známok; Lotyšsko – 19. októbra 1991, má asi 426 vydaných známok; Ruská federácia – 22. januára 1992, má asi 1 200 vydaných známok; Azerbajdžan – 2. februára 1992, má asi 588 vydaných známok; Kirgizstan – 6. februára 1992, vydal 440 známok; Ukra-

jina – 1. marca 1992, má asi 760 vydaných známok; Kazachstan – marec 1992, má asi 580 vydaných známok; Turkmenistan – 26. apríla 1992, vydal 210 známok; Uzbekistan – 7. mája 1992, vydal 700 známok; Bielorusko – 20. mája 1992, má asi 676 vydaných známok; Tadžikistan – 20. mája 1992, vydal asi 416 známok; Arménsko – 28. mája 1992, má 370 vydaných známok; Moldova – 23. júna 1992, má okolo 600 vydaných známok. Gruzínsko bolo posledné – 31. júla 1993, vydalo asi 445 známok.

vydalo asi 445 známok.

A aby zoznam známkových zemí bol kompletnejší musím uviesť aj tzv. neuznané štáty. Je ich päť. Tieto územia totiž nie sú členmi Svetovej poštovej únie (UPU). K členstvu v UPU je potrebná maličkosť, súhlas materského štátu. Ten uvedených päť krajín z „trucu“ moldovské ministerstvo spojov v prípade Pridnestrovska poslalo na úrad UPU špeciálny

list s nesúhlasom. Ale pošta vo všetkých uvedených krajinách na svojom území pracuje, zasielky prijíma, doručuje a známky vydáva. Alandské ostrovy sú členom UPU, lebo Fín-

sko súhlasilo. Ruské zemské pošty nemali žiadne súhlasy, pošty fungovali a známky zemských pôšt sú najväčšími známkami Ruska a stále vyhľadávané vo filatelistickom – zberateľskom svete.

Ide o tieto pošty (publikované údaje sú len overené a známe skutočnosti):

Nachičevanská autonómna republika v rámci Azerbajdžanu – 17. februára 1993, vydala dve známky a hárček.

Abcházko (Autonómna republika, oficiálne súčasť Gruzínska). S Gruzínskom je „vo vojnovom stave“, prestrelky na hraniciach, trvá na samostatnosti alebo pričlenení k Ruskej federácii) – 25. júna 1993, vydala asi 786 známok. Z neuznaných republik je najaktívnejším vydavateľom poštových známok.

Južné Osetsko (súčasť Gruzínska). Republika sa snaží o odtrhnutie od Gruzínska. Osetsko je Južné a Severné, ktoré je súčasťou RF (hlavné mesto Vladikavkaz), hranicou je hrebeň Kaukazu, v histórii bolo jednotné – 23. mája 1994, známych je 65 poštových známok.

Náhorný Karabach (súčasť Azerbajdžana). Momentálne pokoj „zbraniť“, problém: väčšinové obyvateľstvo sú Arméni inklinujúci k Arménsku – 11. júna 1993, 12 známok.

Pridnestrovská moldavská republika (súčasť Moldavy) – 31. decembra 1993, vydala takmer 190 poštových známok. Obsiahly článok o známkach PMR bol publikovaný v 10. čísle nášho Zberateľa.

Pri tejto príležitosti nemôžem nespomenúť iné, ale s ruskými známkami spojené výrobie: 13. októbra tohto roku sa v Prahe stretli filatelisti – zberatelia známkových zemí Ruska, aby si pripomenuli 40. výročie založenia Sekcie zberateľov známok ZSSR, dnes Sekcie známkových zemí Ruska. Prvé, zakladajúce stretnutie bolo pred 40 rokmi: 11. októbra 1967 a 15. decembra 1967 bola sekcia ZČSF ustanovená. Sekcia prežila, ako jedná z mala, všetky otrasy politické aj zberateľské predchádzajúcich rokov. Dodnes aktívne pracuje a združuje filatelistov – zberateľov známkových zemí Ruska z Čiech a zo Slovenska. Vydáva bez prerušenia, dvakrát ročne, Informácie Sekcie známkových zemí Ruska, v septembri vyšlo už 65. číslo. Posledným predsedom sekcie bol Pavel Rollo, žiaľ pred našim stretnutím nás 7. augusta 2007 navolno opustil. V sekcii aktívne pracovali a pracujú aj Slováci Anton Juriš, Karol Rihák, Svätopluk Šablatura, Jozef Šimšálek, Jozef Solava, Ján Somora a ďalší. Spomeniem tiež, že u člena našej sekcie Ivana Tvrdého bol na návšteve v Hlohovci predseda Zväzu filatelistov Ruskej federácie, letec kozmonaut, generál Viktor Vasiljevič Gorbatko.

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

12

Vážení čitatelia,

októbrové kolo našej súťaže prilákalo ďalších súťažiacich a počet vašich odpovedí dosiahol takmer päťdesiatku.

Vo vyhodnocovanom kole si víťazstvo odniesla numizmatika ďalším, už dvadsiatym druhým, pokračovaním Malej školy numizmatiky. Druhé miesto patrí poštovej histórii – príspevku o putovaní jedného listu z obdobia územných zmien v roku 1938. Tretie miesto si rozdelili dva príspevky – ďalšie pokračovanie zo seriálu o operencoch ako spoločníkoch človeka a príspevok o možnosti vytvorenia exponátu na tému Jánošík. List s Tiraspoľa zabodoval na štvrtom mieste a na piatom skončila spomienka na TGM. Prvý poltucet uzatvára príspevok o slovenských ženistoch v operácii Iracká sloboda.

Počet vašich odpovedí vo vyhodnocovanom kole dosiahol 49 a za všetky ďakujeme.

Hlasy vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené rovnomernejšie, pričom príspevky na prvých šiestich miestach získali 84 % všetkých vašich hlasov. Bodovalo spolu 17 príspevkov (v predchádzajúcom kole 14). Na prvú aj druhú otázku správne odpovedalo 48 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 10. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky, okrem jedného, správne identifikovali všetci súťažiaci - vyobrazený bol detail známky 30 h (Pof. 1704) z emisie 120. výročie slovenského povstania 1848, ktorá bola vydaná 9. 9. 1968.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „ktorá slovenská známka s rovnakou osobnosťou bola vydaná v tomto roku a pri akej príležitosti“ mala byť: známka č. 405 – Osobnosti, Jozef Miloslav Hurban, 190. výročie narodenia, Rok J. M. Hurbana.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v októbrom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (25) udelili prvé miesto **E. Minarovičovej** za dvadsiatudruhú časť **Malej školy numizmatiky**. Na druhej priečke za 19 hlasov je **D. Evinic** za príspevok **Vrátené? Doručené!** Tretie miesto si rozdelili dvaja autori: **J. Solava** za ďalšiu časť seriálu o **Operencoch, spoločníkoch človeka –Plamienka driemavá** a **A. Urmínsky** za príspevok **Je z čoho pripraviť exponát na tému Jánošík?**, keď bodovali po 18-krát. Za **List z Tiraspoľa** dostal **V. Priputen** 17 hlasov a tým sa dostal na štvrté miesto. Piatu priečku za 16 hlasov získal -pem- za článok **Pred 70 rokmi zomrel T. G. Masaryk**. Šieste miesto (10 hlasov) patrí **J. Korenému** za príspevok **Slovenskí ženisti v operácii Iracká**

sloboda v rokoch 2003 – 2007. Na siedmom mieste je rozhovor **A. Paulinyovej** o **BIB a známke k BIB s jej autorom** (7 hlasov). Okienko špecialistu **M. Gereca** s príspevkom **Výrobné chyby na kupóne PL známky č. 315** sa umiestnilo ôsme (6 hlasov).

Ďalšie hlasy (1 až 4) súťažiaci priznali ešte ďalším ôsmim príspevkom.

Výhercami desiateho kola VI. ročníka súťaže sú **Ing. Juraj HÝROŠ z Banskej Bystrice** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **MUDr. Zoltán ZIGO, Šahy** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahoželáme!

■ 12. – decembrové KOLO SÚŤAŽE

Do 12. kola 6. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola známka vydaná?

2. otázka znie: Ktorá slovenská známka má v kresbe rovnaký motív, v ktorom roku bola vydaná a s akou nominálnou hodnotou?

3. otázka znie: Napište troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v decembrovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame **do 28. decembra 2007**. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, pripomienky a názory.

Redakcia

Nezabudli ste na predplatné?

V predchádzajúcom čísle sme informovali o výhodách predplatného časopisu Zberateľ na rok 2008 a priložená bola aj zloženka. Predplatné však možno uhradiť aj platbou na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900 alebo bankovým prevodom na uvedený účet. Ako variab. symbol uveďte svoje meno. V správe pre adresáta treba uviesť „Predplatné 2008“. Pripomíname, že prvé číslo ročníka 2008 vyjde už 29. decembra 2007 a kto uhradí predplatné do konca roka 2007 bude zaradený do zberovania o poukážky na nákup ponúkaného materiálu.

FIRMA ZBERATEL®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEL®

Kliknutím na titulykú úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

ERVO

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☺)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poš-
tové materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympij-
ské hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Pošta má špeciálne korešpondáky na Slávika 2007

BANSKÁ BYSTRICA - Podporiť deviaty ročník ankety Slávik 2007 o najobľúbenejších interpretov slovenskej populárnej hudby sa tento rok rozhodla aj Slovenská pošta (SP), a. s. Vo vyše 1600 jej pobočkách na celom Slovensku môžu záujemcovia hlasovať prostredníctvom korešpondenčných lístkov, ktoré SP dala vyrobiť špeciálne na túto príležitosť. **"Výhodou je, že na korešpondenčných lístkoch je už predtlačená poštová známka. Znamená to, že hlasujúci za odoslania vyplneného korešpondenčného lístka do spomínanej ankety platíť nebudú,"** informovala dnes hovorkyňa SP, a. s., **Andrea Pivarčiová.**

Tolko z tlačovej správy, ktorá bola 30. 10. 2007 uverejnená aj na internetových stránkach denníkov Nový čas a SME. Možno predpokladať, že zmobilizovala nielen fanúšikov našich interpretov populárnej hudby, ale aj zberateľov-filatelistov, ktorí by určite radi získali do svojej zbierky „špeciálny korešpondák“. A najmä zadarmo, keď stačí len prísť do jednej z 1 600 pobočiek Slovenskej pošty...

fonický dopyt nám na listovej priehradke na bratislavskej „jednotke“ (Nám. SNP) potvrdili, áno lístky sme mali, len 30 kusov, ale už sa nám skoro minulí...

Pokus na ďalšej bratislavskej pošte sa skončil len náhodou úspešne. Na otázku, či majú tieto lístky, pracovníčka s úsmevom povedala, že oni ich podľa pokynu všetky vyložili do haly a hneď sa aj rozobrali. Požiadal som potom o obyčajný poštový lístok, pracovníčka otvorila knihu s ceninami – a z nej vypadlo najmenej 10 lístkov „Slávik“. Zahrala veľké prekvapenie, ale neostalo jej nič iné, len mi jeden lístok podať.

A samotný lístok vôbec nie je špeciálny – ide o bežný poštový lístok s vytlačenou známkou Modranská keramika (CDV 132), vydaný 20. 5. 2006 s predtlačенou adresou organizátora ankety a kolonkami hlasovacieho kupóna (rovnaké texty sú aj na CDV 78 Doprava na Dunaji, tieto lístky boli v malých množstvách na poštách v Košiciach). Druhá strana lístka:

Aj v redakcii sme boli zvedaví, aké „špeciálne korešpondáky“ to naša pošta vydala. Preto sme sa najprv mailom, potom telefonicky spojili s pani hovorkyňou. Jej vyjadrenia boli plné optimizmu, áno, na poštách ich majú. Keďže vo štvrtok (1. 11.) bol sviatok, tak prvý pokus sme spravili v piatok ráno na poštách v Bratislave a v Košiciach. Pracovníčky za okienkom listovej priehradky najprv chvíľu počúvali želania, potom vyhlásili, že o ničom nevedia. V piatok popoludní pani hovorkyňa potvrdila, že ešte v utorok (30. 11.) expedovali balíky s lístkami a vysvetlila, že balíky sa dopravujú minimálne dva dni. Ale v pondelok ráno to na každej pošte určite bude. Zároveň prislúbila redakcii poslať jeden lístok, aby sme mohli o tejto akcii informovať.

V pondelok predpoludním sa opakovala situácia z piatka – na pošte Bratislava 1 o lístkoch nevedeli nič. V nasledujúci deň ráno sa však situácia radikálne zmenila. Na tele-

Skutočnosť, že na „korešpondenčnom“ lístku je „predtlačená“ známka, je všeobecne známa už niekoľko desiatok rokov. Dnes však poznáme poštový lístok a na ňom je známka vytlačená.

V čase vydania časopisu už budeme poznať aj výsledky ankety. Dúfame však, že lístky splnili svoj účel a pomohli zvýšiť počet hlasujúcich účastníkov. **(red.)**

Poštový lístok Doprava na Dunaji – odchýlka farieb

Po dlhšom čase sa aj na slovenskej celine objavila zberateľsky zaujímavá odchýlka – na lístku CDV 78 Doprava na Dunaji (PL 72), vydanom 4. 7. 2002 pri príležitosti výstavy Slovensko 2002, má vytlačená známka 10 Sk oproti lístkom, ktoré sa nedávno objavili v poštovej prevádzke, inú farbu.

Lístok Doprava na Dunaji, aj keď s príťažlivým a zaujímavým námetom, v čase vydania nenašiel širšie uplatnenie v poštovej prevádzke, ani pri rôznych

teda po zvýšení základného poštovného na 10 Sk.

K výstave Slovensko 2002, okrem lístka bez prítláče, boli vydané s rôznymi prítláčmi ešte štyri ďalšie (CDV 79, CDV 82, CDV 83, CDV 84).

Koncom augusta vyšiel lístok Doprava na Dunaji s prítláčou k výstave Amphilex 2002 (CDV 87) a 21. 11. 2002 s prítláčou Summit NATO 2002 v Prahe (CDV 90). Na vytlačenej známke tohto lístka bolo zaznamenané iné umiestnenie názvu parníka.

filatelistických akciách, pretože poštovné za lístok vtedy bolo 5,50 Sk (2. trieda) a 10 Sk zodpovedalo tarife za 1. triedu. Keďže išlo o takmer dvojnásobný poplatok, lístky ostali ležať a našli využitie až od 1. 1. 2006,

Lístok Doprava na Dunaji s prítláčou bol opäť vydaný až 4. mája 2006, a to k veľtrhu poštových známok v Essene (CDV 131). Následne sa stalo jeho využívanie bežným, keď väčšina prítláčí sa v poslednom čase realizuje práve na tomto lístku, a to aj napriek tomu, že 20. 5. 2006 bol vydaný lístok s vytlačou známkom nominálnej hodnoty 10 Sk Modranská keramika (CDV 132).

Práve na lístku Doprava na Dunaji s prítláčou, ktorú zabezpečil organizačný výbor filatelickej výstavy v Ružomberku (september 2007), v porovnaní s lístkom z roku 2002, možno vidieť rozdiely vo farbe vytlačenej známky, keď na známke lístka z Ružomberka nie je červená ofsetová farba. Obe známky z lístkov možno porovnať na 2. str. obálky. Možno predpokladať, že ide o dotlač v súčasnosti najviac používanej celiny s nominálnou hodnotou zodpovedajúcou tarife pre 2. triedu zásielok.

R. Klíma

Jubilant na jubilejnom Sběrateli

Ako sme sa na internetových stránkach pražského veľtrhu Sběratel dozvedeli, pri príležitosti konania jubilejného 10. ročníka si organizátori všimli aj „skalných“ účastníkov – vystavovateľov. Je skutočnosťou, že za celý čas usporadúvania veľtrhu, od roku 1998 až po ten tohtoročný, sa len 15 vystavovateľov zúčastnilo všetkých 10 ročníkov! A medzi nimi ako jediný účastník zo Slovenska, náš významný spolupracovník, člen redakčnej rady, autor viacerých katalógov telefonných kariet a autor už 116 mesiacov neprerušenej rubriky Malé okienko telekartistu Ing. Marian Jobek.

Obdivuhodná výdrž a zanietenosť zberateľstvu si vyslúžila uznanie aj od organizátorov veľtrhu a na vyhodnotení 10. ročníka, v piatok večer 14. 9. 2007, bol za túto priazeň a vytrvalosť slávnostne ocenený. Redakcia mu k oceneniu blahoželá.

(red.)

burda auction

NABÍDNĚTE K PRODEJI NEBO DO NAŠICH AUKCÍ POŠTOVNÍ ZNÁMKY, CELISTVOSTI, POHLEDNICE A DALŠÍ SBĚRATELSKÝ MATERIÁL. STÁLE PŘIJÍMÁME JEDNOTLIVÉ PÓLOŽKY I CELÉ SBÍRKY.

POBOČKA V PRAZE:
Praha 4, Na Dolinách 44
(návštěvu si sjednejte předem)

Střelice u Brna, Malá Stránka 8,
664 47, tel/fax: +420 547 239 520
e-mail: info@burda-auction.com
www.burda-auction.com

Známky a čaro filatelie

Začiatkom novembra sa na našom knižnom trhu objavila nová encyklopedická publikácia s velavravným názvom **Známky a čaro filatelie**. Je to záslužný počin vydavateľstva Fortuna Libri, ktoré neváhalo vydať slovenský preklad tejto viac ako 250 stranovej filatelickej encyklopédie – príručky pre všetkých, ktorí sa filatelií a zbieraníu venujú, ale aj pre tých, ktorí s touto záľubou len začínajú alebo sa o nej len chcú dozvedieť čo najviac zaujímavého.

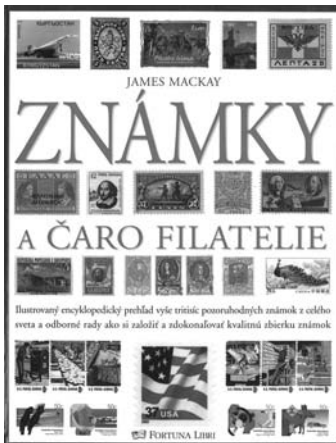
Kniha je rozdelená na dve základné časti: Sprievodca zberateľov známok a Prehľad známok krajín sveta.

V prvej časti autor pútavým spôsobom približuje históriu pošty, poštových služieb a poštových známok, rôzne druhy známok a spôsoby ich použitia. Anglo-americký náhľad na problematiku prináša mnoho nových poznatkov a názorov, s ktorými sa u nás často nestretávame. Ďalej sa autor venuje spôsobom zbierania a ukladania známok i neznámkového zberateľského materiálu a prípravy na jeho vystavovanie. Klasifikuje zbieranie podľa krajín, podľa príležitosti vydania, podľa námetov, ale aj podľa spôsobu prepravy pošty. Veľmi zaujímavou, v našich končinách doteraz knižne nepublikovanou, je časť venovaná informáciám o zbieraní nielen poštového materiálu, ale aj rôznych nálepiek a ďalších artefaktov, čím sa

autor dostáva k tzv. spoločenskej filatelii, v našich končinách známej ako otvorená filatelia (i keď to nie je úplne to isté). Prvá časť končí históriou a formami organizovanej filatelie a zaujímavými radami pre nákup a predaj známok, nechýba kapitola o filatelii na internete a zoznam najdôležitejších služieb a adries.

Druhá časť je zaujímavá už hneď poňatím, keď autor prechádza takmer všetky známkové krajiny sveta. Sú zoradené podľa svetadielov a v rámci svetadielov podľa geopolitických celkov. To je netradičný a treba povedať, že veľmi rozumný prístup, lebo história mnohých krajín je úzko spätá (vrátane poštových služieb a vydávania známok), takže nemá zmysel opisovať každú krajinu samostatne. Ku každej krajine, alebo zoskupeniu krajín autor pristupuje z historického hľadiska, keď zaujímavým spôsobom mapuje historické a štátotvorné fakty, ktoré našli odzrkadlenie v známkovej tvorbe. Takýto prístup je veľmi zaujímavý nielen pre zberateľov známok, ale aj pre záujemcov o históriu, lebo poskytuje veľmi mnoho zaujímavých informácií. A tie sa dajú veľmi pekne využiť, napríklad aj pri námetovom zbieraní.

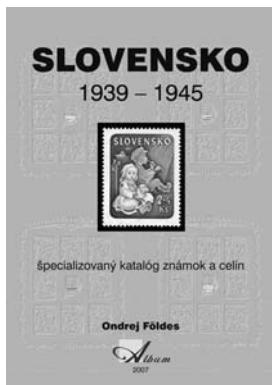
Na záver možno konštatovať, že uvedená knižná publikácia poskytuje veľmi bohatý a netradičný opis zberateľských odborov a aktivít, a hlavne v druhej časti novátorský prístup k charakteristike známkových krajín sveta. Je vhodným čítaním pre všetky generácie a úroveň zberateľov a svojím rozsahom a kvalitou je vhodným darčekom, ktorý isto poteší každého záujemcu o filateliu, zbieranie i históriu. **(FJK)**

Ondrej Földes: SLOVENSKO 1939 – 1945 (špecializovaný katalóg poštových známok a celín). Vydala firma ALBUM, s. r. o., náklad 2 000 kusov. Odporúčaná cena publikácie s priloženou rytinou je 390 Sk.

V týchto dňoch vychádza dlhoočakávaný Špecializovaný katalóg slovenských poštových známok a celín 1939 – 1945, ktorého autorom je dr. Ondrej Földes.

Katalóg na 128 plnofarebných stranách (+ obálka) prináša množstvo nových informácií o typoch a dosko-

vých chybách na známkach a celínach, ktoré sú všetky detailne vyobrazené. Zobrazené sú aj mnohé zaujímavé celistvosti a typické i vzácne použítie celín. Zjednodušené sú tabuľky taríf v jednotlivých obdobiach.

Výrazne zmenené sú aj cenové záznamy najmä vzácnejších známok, celín a celistvostí, ktoré kopírujú reálne ceny na trhu.

Prílohou katalógu je vkusný číslovaný odtlačok ryteckého prepisu pôvodnej slovenskej známky Detom 1944 popredného slovenského rytača A. Fekeho. **MZ**

! AKCIA NOVEMBER-DECEMBER !

Na mesiace november – december sme pre vás na stránkach internetového obchodu NUNOFI pripravili výhodné zľavy vo výške 20 – 30 % na vybrané druhy tovarov.

Z ponuky vyberáme:

Album na bankovky GRANDE ⇔
Cena: 626,- Sk/ks s DPH
Akciová cena: 500,- Sk/ks s DPH

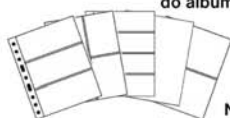
⇔ **Drevené boxy na mince
Jednoposchodové**
Cena: 900,- Sk/ks s DPH
Akciová cena: 660,- Sk/ks s DPH

⇔ **Dvojposchodové**
Cena: 1400,- Sk/ks s DPH
Akciová cena: 990,- Sk/ks s DPH

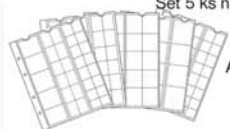

⇔ **Trojposchodové**
Cena: 1750,- Sk/ks s DPH
Akciová cena: 1330,- Sk/ks s DPH

**Set 5ks náhradných listov na bankovky
do albumu Grande.** Na 1, 2, 3, 4 bankovky.
Cena: 125,- Sk/set s DPH
Akciová cena: 87,- Sk/set s DPH

Náhradné listy na mince NUMIS ⇔
Set 5 ks náhradných listov na mince NUMIS
Na rôzne veľkosti mincí
Cena: 149,- Sk/set s DPH
Akciová cena: 114,- Sk/set s DPH

⇔ **Skladovací systém MB**
Skladovacie zásuvky na rôzne rozmery mincí
Cena: 595,- Sk/ks s DPH
Akciová cena: 460,- Sk/ks s DPH

Drevené etue na mince ⇔
Rôzne veľkosti
Cena: 370 - 730,- Sk/ks s DPH
Akciová cena: 240 - 500,- Sk/ks s DPH

⇔ **Album na odznaky**
Cena: 389 Sk/ks s DPH
Akciová cena: 310,- Sk/ks s DPH

Navštívte internetový obchod NUNOFI kde je pre vás pripravená najširšia ponuka zberateľských potrieb pre rôzne zberateľské obory. Teraz si navyše budete môcť kúpiť svoje obľúbené albumy a mnohé iné pomôcky za zvýhodnené ceny.

Navštívte nás na

www.nunofi.sk

Tešíme sa na vás.

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA - FILATELIA** • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA** • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY** • Dobrovičova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedeľu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK - FILATELIA** • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedeľu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY** • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedeľu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínu) ■ **KOŠICE - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA** • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY** • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **CK Junior, Sládkovičova ulica** ■ **LUČENEC - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY** a iné • Buřet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedeľa v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY - FILATELIA**, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00 hod., prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN - FILATELIA** • Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN - NUMIZMATIKA** • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE - FILATELIA** • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA - FILATELIA** • Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštu Nitra 1) • Každú prvú nedeľu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. I Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorky od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom - FILATELIA** • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY - FILATELIA** • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY - FILATELIA, NUMIZMATIKA** • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedeľu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRÁD - FILATELIA** • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 17.00 do 18.30 hod. v zasadačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PREŠOV - FILATELIA** • Posádkový klub, Mukačevská 22 • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedeľu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA - FILATELIA** • Stretnutia spojené s výmenou materiálu I Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedeľa od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA - NUMIZMATIKA** • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK - FILATELIA** • Liptovské múzeum

• Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES - FILATELIA** • Klubové stretnutie Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý páry týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN - FILATELIA** • Kultúrne stredisko Dlhé Hony • Každú nedeľu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN - NUMIZMATIKA** • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA - KF** Tirnavia • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostola), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16. do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Toplou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tíbava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedeľu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA KF** Žilina • Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedeľu od 9.00 do 12.00 hod. ■ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 1. december 2007 BRATISLAVA

VÝMENNÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV, významenania, mince, medaily, TK, pohľadnice. Stredisko kultúry, Vajnorská 21, 8.00 – 12.00 hod. Info: ☎ 02/4437 3763, 4437 2620.

➔ 1. december 2007 NITRA

BURZA VŠETKÝCH ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV; poriada Antik Media v SOU stavebnom Nábr. Mládeže 1. ☎ 0905 267 519.

➔ 2. december 2007 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ BURZA, aj iné odbory vítané. Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, 8.00 – 12.00 hod. Info: Ladislav Hólc, Tr. SNP 48, 974 01 Banská Bystrica ☎ 048/414 1420, 0905 964 471.

➔ 2. december 2007 KOŠICE

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV všetkých odborov poriada Slovenská numizmatická spoločnosť v Dome techniky, Južná trieda 2/A (hotel Centrum), od 7.00 do 12.00 hod. Občerstvenie aj ubytovanie zabezpečené. Info a rezervácie: ☎ 055 / 678 7054 (20.00 – 21.00 hod.).

➔ 8. december 2007 BRATISLAVA

CELOŠTÁTNE STRETNUTIE FILATELISTOV, Kultúrny dom Dúbravka, Saratovská 2/A, 8.00 – 12.00 hod. Ing. Ludovít Böhm ☎ 02/ 4329 5360

➔ 8. december 2007 DOLNÝ KUBÍN

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV rôznych odborov, Mestské kultúrne stredisko, estrádna sála. ☎ 0907 317 704

➔ 8. december 2007 TRENCÍN

BURZA STAROŽITNOSTI A ZBERATEĽSKÝCH PREDMETOV, výstavné priestory TMM, Pod Sokolicami 43. Info: ☎ 032/651 53 03, 0905 267 519.

➔ 9. december 2007 SENICA

ZÁHORÁČKA BURZA všetkých zberateľských odborov (blíži trh), reštaurácia W. Wallace, Hviezdoslavova ul. (vedľa hotela), od 8.00 do 12.00 hod. Stoly: Mir. Sukopčák, ☎ 0905 358707. Ďalšie burzy 13.1., 10.2

► 9. december 2007 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, budova IN GEO, Bytčická 16, od 7.00 hod. AUKCIA starožitností o 9.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

► 13. január 2008 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, budova IN GEO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563, ďalšie 3.2.

► 17. február 2008 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul. 28. októbra 2/1168. Ďalšie burzy: 18. 5., 9. 11.

INZERCIA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelístov Košice prijmu a zašlú výbery do kolovania. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-281

■ **KÚPIM CELINY SŠ** použité na oslobodenom území od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-282

■ **FILATELIA CLUB Dolný Ohaj** (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk Z-283

■ **HLADÁM** použité nepoškodené slovenské dobíjacie kupóny GSM Orange: Star Wars-Episode III a Superman sa vracia. ☎ 0908 14 65 59 Z-284

■ **PONÚKAM VÝBERY ZNÁMOK** do kolovania (len pre kluby). Provízia 20%. Pavol Kováč, Hanojská 4, 040 13 Košice, ☎ 055/636 1619, 0918 674 007. Z-285

■ **ZA PEČIATKOVANÉ CELINY**, celistvosti z rokov 1938 –1953, listiny s kolkami, dám čiernotače, filatelistické, fiškálne materiály, staré listiny a filatelistickú literatúru. Dušan Evinic, Poľská 4, 040 01 Košice Z-286

■ **PRÍJEM** kvalitné výbery známok do 1945, série, celiny. Kolónie F, GB, P, I vítané. Aj pohľadnice. ☎ 0903 708 613. Z-258

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCÍ**. www.filatelia-album.sk Z-289

■ **KÚPIM** doklady slovenskej poľnej pošty 1939 - 1945, lepšie položky dobre zaplatím. ☎ 0908 94 33 35 Z-290

■ **PREDÁM** bloky Helvetia č. 1214-15, 1319 a č. 18, 23, 24, 25, 26, 27 za € 15 ks. Ivan Roudenský, Poste restante, 06201 Starý Smokovec. Z-291

■ **HLADÁM** celistvosti z územia SR od r. 1993 s pečiatkami ambulantných pôšt, poštových stredísk, poštovní, post-partner a pod. ☎ 055/636 1909, e-mail: geric.miro@pobox.sk Z-292

■ **PREDÁM SŠ 2 – 23** v štvorblokoch, overené, lux. stav. ☎ 0903 406 500 alebo večer 033/76 264 39. Z-293

■ **KÚPIM** staré pohľadnice Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto n/Váhom (Vágujhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. e-mail: kolesar.peter@post.sk, ☎ 0908 420 530 Z-294

■ **KÚPIM** slovenský a predám poľský malý skart. ☎ 0915 13 11 46 Z-295

■ **VYMENÍM** ☉ obálky UNDOF-AUSBAT, Golanské výšiny z r. 1999 za iné z iných miest. Vladimír Ďutka, Zvolenská 16, 010 08 Žilina Z-296

■ **PREDÁM**, doplním zbierky, vybavím chybenky záujemcom o mince z prebytkov RSFSR, ZSSR, RF - obyčajné, proof, strieborné, kazety, pamätné súbory. ☎ 02/ 6446 3419, 0915 754 934 Z-297

■ **PREDÁM** pohľadnice – mestá 1 Sk/kus, blahoželania 50 h/kus. Jozef Hudáč, Ďumberská 25/2, 949 01 Nitra, ☎ 037/ 7333902, 0907 065 826 Z-298

■ **PREDÁM** ČR (1993-2002), zn. ★★ (nominál, FDC, CDV, P, PM, PT, PTM, CM, WWF, ZS, ZSt, CSO, PAL, COB, POB, CAE. Cena dohodou. J. Vallo, Dr. K. Kmetku 86/44, 013 01 Teplička n/V. Z-299

■ **PREDÁM** 106 ks R-list r. 1993-2007 zaslané z ČR do SR za cenu ☉ známok. Milan Halász, Ovrúčská 12, 040 22 Košice, e-mail: milanke@centrum.cz Z-300

■ **KÚPIM PP 80 ROKOV TRAMPINGU BORINKA**, 20.11.1998 a fil. materiál s námetom pivo. Jaro Filidr, Dlhá 54, 935 32 Kalná nad Hronom, (0903 44 07 69, e-mail frico@post.sk Z-301

■ **KÚPIM** zachovalé celistvosti s čistými ☉ R-U PP 1914/18, hlavne denné a etapové ☉, „tarnstempel“ a R-listy z PP. (0907 472 805, e-mail: martin.backor@upjs.sk , adr. Martin Bačkor, Mánesova 23, 041 67 Košice. Z-302

■ **KÚPIM** alebo vymením priehradkový list PL (50 zn. až 100 zn.) Slovensko 1993-2000. Ponuky – informácie M. Hudec ☎ 037/ 656 6672, 0904 807 979 Z-303

■ **PREDÁM** Deuts.Reich, Mi Bl.647, Bl 648, Bl.650 ★★, plastiku „Valaštan v kroji“ sign. Úprka, keram. vf. 74 cm. ☎ 032/ 771 3470 Z-304

■ **KTO opraví** poškodený smalt na odznaku? Privítam aj radu. e-mail: p.richter@pobox.sk Z-305

■ **PREDÁM, VYMENÍM** známky ★★ aj ☉ Poľska, Chorvátska, Estónska, Litvy, Lotyšska a celej Škandinávie podľa kat. Michel. Odpoviem na každý list. Hieronym Sawczuk, Konstytucji 3-go Maja 14, PL 32700 Bochnia Polska e-mail menel@poczta.onet.pl Z-306

■ **PREDÁM** známky Slovenska 1993-2001 (za nominál), SCO, PT (za 50%) len vcelku. ČSR 1945-92 dohodou. ☎ 036/ 6227340. Z-307

■ **KÚPIM, PREDÁM alebo VYMENÍM** ☉ známky Švajčiarska. ☎ 02/ 4333 4797. Z-308

■ **PREDÁM** nepoužívané perové dosky orig. Schaubek (modré) 700 Sk a čisté alb. listy Schaubek č. 20 (svetlo hnedé) s rámečkom 60 ks á 5 Sk. ☎ 0915 742 301 Z-309

Oznámenie redakcie

Redakcia prosí regionálnych prispievateľov do rubriky o zberateľských stretnutiach, aby nám najneskôr do 14. decembra 2007 oznámili termíny ich konania v nasledujúcom roku, aby sme o týchto akciách mohli kontinuálne informovať čitateľov. Ďakujeme za pochopenie.

Oznam predajne

Firma Zberateľ oznamuje svojim zákazníkom, že v sobotu 15. decembra a 22. decembra 2007 bude predajňa otvorená od 9.00 do 14.00 hod. Od 23. decembra 2007 do 1. 1. 2008 bude predajňa zatvorená. Otvoríme 2. 1. 2008 o 10.00 hod.

VIANOČNÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Ajman 1971, Exotické vtáctvo, 879-94	195,-
Antiqua/Barbuda 1986, Lokomotívy, 944-47	240,-
Bielorusko 1998, ZOH Nagano, 249-250 j	30,-
Bielorusko 2004, LOH Atény, 554-556	55,-
Bielorusko 2004, Metro – Minsk, 573-574 PL	350,-
Bielorusko 2006, Flóra, 644-646	65,-
Bielorusko 2006, Elektrárne, 647-678	28,-
Bielorusko 2007, Svet vtákov – slávik trnavý	25,-
Bielorusko 2007, Miestna fauna (4)	40,-
Bielorusko 2007, Chránené oblasti, PL (6+3K)	150,-
Br. Virgin Isl. 1980, Vtáky, 387-390	85,-
Br. Virgin Isl. 1984, Plachetnice, 490-493	139,-

Ciskei 1988, Vtáky, 17-21	199,-
Cyprus 2006, Rembrandt, 1070	45,-
Cyprus 2007, Morské živočíchy, 1087-90	99,-
Cyprus 2007, Motorky, 1091-1094	135,-

Cyprus 2007, Europa Skauting, ZZ	280,-
Cyprus 2007, Europa Skauting, 2 zn.	70,-
Gibraltar 1980, 175. výr. úmrtia Nelsona, 409-412	65,-
Gold Coast /Ghana, Rôzne motívy, 5-16	450,-
Gruzínsko 2006, W. A. Mozart (1)	75,-
Gruzínsko 2006, Rembrandt (1)	75,-
Guernsey, Historické rovnošaty vojenské, 93-105	95,-
Guernsey 1978, Vtáky, 165-168	45,-
Guernsey 1981, Motýle, 218-221	55,-
Isle of Man 1974, Závodné motorky, 40-43	35,-

Isle of Man 1975, Závodné motorky, 60-63	35,-
Jersey 1973, Lietadlá, 81-84	50,-

Jersey 1974, Obrazy lodí, 110-113	50,-
Jersey 1978, Lode, 187-191	50,-
Jersey 1979, Fauna, 207-214	50,-
Jersey 1980, Mapy, 212-215	50,-
Jersey 1980, Rôzne moto závody, 223-227	50,-
Juhoslávia 1998, Vývoj železnice, ZZ (6)	145,-
Kazachstan 2007, 100 r. skautingu (2)	55,-
Kongo 2002, Papagáje, PL(9) + 2H	99,-
Kongo 2002, Sovy, PL + 2H	99,-
Kongo 2002, Vodné vtáctvo, PL (9) + 2H	99,-
Kongo 2002, Praveké jaštery, PL (9) + 2H	99,-
Kongo 2002, Život za polárnym kruhom-tučniaci, PL (9)+ 2H	99,-
Kongo 2002, Huby, PL (9) + 2H	99,-
Kongo 2004, Orchidey, PL (9)	65,-
Kongo 2004, Rôzne druhy vtákov, PL (9)	65,-
Kuba 2006, Pravek (6) + H	135,-
Kuba 2007, Fauna v ZOO (6) + H	150,-
Lesotho 1983, Praveké maľby, BI 17	85,-
Lesotho 1983, 200 rokov letectva, 424-27 + BI 18	210,-
Lesotho 1984, Fil. výstava Ausipex '84, H22	90,-
Lesotho 1989, Vtáky, 787-790	199,-
Litva 2007, 100 r. skautingu	85,-
Malajzia 1998, Vzácny hmyz, H	80,-
Malajzia 2002, Podmorský svet, H	80,-
Malajzia 2006, Vodné vtáky, 1368-1371	65,-
Malajzia 2007, Hmyz (4)	65,-
Malajzia 2007, Lietadlá Malajzie (3)	55,-
Malajzia 2007, Lietadlá Malajzie, H	80,-
Moldavsko 2007, Domáce mačky (4)	65,-
Moldavsko 2007, 100 r. skautingu, 582-583	90,-
Moldavsko 2007, Ryby (spol. vyd. s Ukrajinou)	35,-
Moldavsko 2007, Rôzne vtáky, 4 + H	120,-

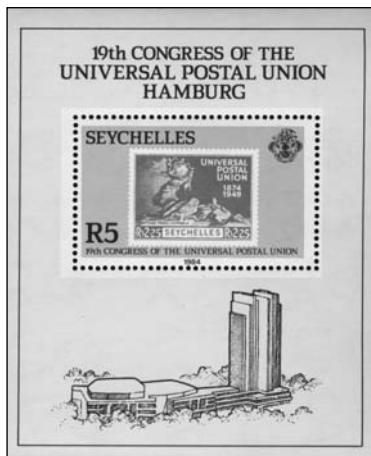
VIANOČNÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Monako 1982, Kvetý stromov, 1516-19
 Pitcairn Isl. 1981, Veľké presídľovanie na Norfolk Isl., 206-208
 Poľsko 1989, Apollo 11, 3206A - hářček
 Poľsko 1991, Motýle (Aporia crataeci), BI 115, hologram, 3,00 €
 Poľsko 2006, Poľské plemená psov (5-páska)
 Poľsko 2007, Poľský chov koní, 4-páska
 Rakúsko 1972, 400 r. španielskej jazdeckej školy, 1395-1400
 Rep. Centrafricaine 2000, Vtáci, 2426-2431
 Rumunsko 1979, Vlaky, 3674-79
 Rusko 2006, Vianoce
 Rusko 2007, Medzinárodný polárny rok, H
 Rusko 2007, 50 r. encyklopédie, H
 Rusko 2007, Ďalšie oblasti Ruska (6)
 Rusko 2007, Vyznamenania (1)
 Seychelles 1976, Vtáci, 362-365

80,- **Tristan da Cunha 1979, Výletná loď Queen Elizabeth II, H9** 85,-
 39,- **Ukrajina 2007, Psy, PL (6)** 55,-
 45,- **Ukrajina 2007 Mačky, PL (6)** 55,-
Ukrajina 2007, Vlaky III (4) 65,-
 35,- **Ukrajina 2007, Ryby (spol. vydanie s Moldavskom)** 45,-
 128,- **Ukrajina 2007, Pelikán WWF** 85,-
 170,- **Ukrajina 2007, Pelikán WWF, PL (2 x)** 165,-
Ukrajina 2007, Pelikán WWF, PL (2 x) s príl. 110,-
 60,- **Uruguaj 1998, Oschřana sv. oceánov, H85** 125,-
 170,- **Uzbekistan 2007, Lesné plody (4)** 180,-
 70,- **ZSSR 1980, Futuristické autá, 4982-4985** 13,-
 20,- **ZSSR 1989, Kvetý, 5931-34** 15,-
 55,- **ZSSR 1989, Fond pomoci ZOO** 25,-
 40,- **ZSSR 1989, 200 r. Francúzskej revolúcie** 12,-
 95,- **ZSSR 1990 Deň kozmonautiky, 6073** 10,-
 30,- **ZSSR 1990, Praveká fauna, 6116-20** 15,-
 155,-

Seychelles 1984, 19. kongres UPU Hamburg, H23 70,-

Srbsko 2007, Europa Skauting, ZZ 110,-
 Srbsko 2007, Ďateľ WWF, 4-páska 110,-
 Švédsko 1975, Hist. lokomotívy, 918-920 45,-
 Thajsko 2000, Včely, 1996-1999 65,-
 Thajsko 2000, Včely, H129-H132 160,-
 Thajsko 2001, Chrobáky, H147 155,-

Rakúsko:

1559-61 140. výr. rakúskych železníc 48,-
 1562 Vianoce 1977 - madona s dieťatom 25,-
 1563 Deň známky 32,-
 1564 Moderné umenie v Rakúsku 28,-
 1566 100. výr. nar. spisovateľa E. Fridella 12,-
 1567 Viedenské metro 18,-
 1568 MS v biatlone 18,-

1569 25. výr. úmrtia politika L. Kunschak 12,-
 1570 Jubilejná výstava viedenského múzea 12,-
 1571 100. výr. narodenia umelca Lobissera 18,-
 1572 Medzinárodná polovnícka výstava 24,-
 1573 Európa – stavebné pamiatky 36,-
 1574 Medziparlamentná konferencia vo Viedni 18,-
 1575 Výstava Gotika v Steiemarku 9,-
 1576 800 rokov mesta Gmunden 15,-
 1577 25 rokov soc. turistiky 24,-
 1578 Medzinárodný „Lehár-kongres“ 28,-
 1579 Kongres medz. spolku stavbárov 9,-
 1580 700 rokov bitky pri Durnkrute 15,-
 1582 1100 rokov mesta Villach 16,-
 1583 850 rokov mesta Graz 19,-
 1584 Majstovstvá sveta v športovom love udicou 18,-
 1585 Svetový kongres Ligy duševne postihnutých 24,-
 1586 Medzinárodný kongres stav. priemyslu 10,-
 1587 Európsky kongres rodiny 28,-
 1588 100. výr. narod. atómovej fyziky L. Meitner 28,-

VIANOČNÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Špeciálna ponuka sérií kreslených rozprávkových postavičiek Walta Disneya.

Cena: 15 Sk za ktorúkoľvek jednu sériu

1. Anguilla 1981, Veľká noc (6)

2. Anguilla 1981, Vianoce (5)
 3. Leshoto 1989, Philexfrance – rovnosť (6)
 4. Antigua 1979, Rok dieťaťa – dopravné prostriedky (6)
 5. Antigua&Barbuda 1984, Vianoce – prázdniny (6)
 6. Antigua&Barbuda 1989, Podpora filatelie (6)
 7. Antigua&Barbuda 1989, Philexfrance – deťom (6)
 8. Bequia 1989, Philexfrance – história (6)
 9. Bhutan 1982, Kniha džungle (7)
 10. Bhutan 1984, 50. narodeniny Káčera Donalda (6)
 11. Bhutan 1989, 60. výr. Mickey Mouse – filmové plagáty (6)

12. Grenada 1988, LOH Seoul (6)

13. Grenada 1988, Sydpex 88 – obrázky z Austrálie (6)
 14. Grenada 1989, Rozprávka Ben a ja (7)
 15. Grenada Grenadines 1988, LOH Seoul (6)
 16. Grenada Grenadines 1988, Sydpex 88 – obrázky z Austrálie (6)
 17. Grenada Grenadines 1989, Philexfrance – Paríž (6)
 18. Grenada Grenadines 1989, Rôzne rozprávky (8)
 19. Lesotho 1983, Vianoce (6)
 20. Lesotho 1988, 60. výr. Mickey Mouse (6)
 21. Lesotho 1982, Vianoce (6)

22. Maledivy 1979, Doručovanie pošty (6)
 23. Maledivy 1987, Kozmos (5)
 24. Redonda 1983, Vianoce (6)
 25. Redonda 1988, Filmové postavy rozprávok (6)
 26. Redonda 1989, 60. výr. Mickey Mouse (6)
 27. Siera Leone 1984, 50. nar. Káčera Donalda (6)

28. St. Vincent 1984, Výstava známok India '89 (6)
 29. Grenadines of St. Vincent 1989, Výstava India '89 (6)
 30. St. Vincent 1989, Výstava Washington – významné pomníky (6)
 31. Turks&Caicos 1979, Rok dieťaťa – prázdniny (6)
 32. Turks&Caicos 1984, LOH Los Angeles (6)
 33. Union Island 1989, Philexfrance – historické autá (6)

VIANOČNÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Špeciálna ponuka sérií španielskych kolónií

Fernando Poo

- 1960 Pre mládež – rôzne udalosti, 184-187 45,-
1961 Deň známky – korytnačka, karavána, 199-202 50,-

- 1964 Deň známky – osobnosť, flóra, 216-218 40,-
1965 Pre mládež – hmyz, 238-240 45,-
1968 Sto rokov prvej známky, 258-260 40,-

Španielska Sahara

- 1951 Deň známky – favy, 122-124 65,-
1952 Deň známky – pštros, 129-131 70,-
1953 Deň známky – ryby, 139-142 70,-
1954 Deň známky – ryby, 147-150 70,-

- 1956 Pre mládež – flóra, 157-160 20,-
1956 Deň známky – erby, 161-163 35,-
1957 Deň známky – hyena, 173-176 70,-
1958 Deň známky – vtáky, 184-186 70,-
1959 Pre mládež – osobnosti, Lope de Vega, 187-190 20,-
1960 Pre mládež – osobnosti, Fr. Gomez, 203-206 20,-
1960 Deň známky – fauna, dravci, 207-210 65,-

- 1961 Pre mládež – gazela, 221-223 60,-
1962 Pre mládež – ryby, 240-242 55,-
1962 Deň známky – domáce zvieratá, 243-245 55,-

- 1964 Pre mládež – motýle, 256-258 110,-
1966 Deň známky – ryby, 283-286 85,-
1967 Deň známky – vtáky, 293-295 85,-

Rio Muni

- 1964 Pre mládež – fauna, 45-47 45,-

Španielska Guinea

- 1951 Deň známky – divá mačka, 271-273 50,-
1953 Deň známky – hmyz, 295-298 50,-
1954 Lovci, 299-302 50,-
1954 Deň známky – korytnačka, žralok, 303-306 60,-
1965 Flóra, 323-326 55,-
1957 Deň známky – slony, 334-337 50,-
1958 Deň známky – motýle, 353-355 50,-

- 1959 Flóra, 356-359 55,-

Ífni

- 1951 Deň známky – fauna, 105-107 65,-
1952 Deň známky – vtáky, 112-114 65,-
1953 Deň známky – ryby, 128-131 65,-
1954 Deň známky – ryby, 147-150 50,-
1956 Pomoc deťom – flóra, 157-160 15,-
1957 Pomoc deťom – vtáky, 164-166 60,-
1958 Pomoc pre Valenciú, 171-173 50,-
1958 Deň známky – ryby, loď 50,-
1960 Pomoc deťom – fauna, 188-191 50,-
1960 Deň známky – rôzne stavby, 201-204 20,-
1961 25 rokov vlády Franca, 208-211 20,-
1961 Deň známky – doprava, 212-215 20,-
1962 Pomoc deťom – osobnosti, 216-218 20,-
1964 Pomoc deťom – gazela, 232-234 40,-
1965 Pomoc deťom – hmyz, 241-243 40,-
1965 Deň známky – erb, orol, 244-246 40,-
1966 Deň známky – motýle, 250-253 65,-
1967 Deň známky – ryby, 259-261 65,-
1968 Deň známky – pošta a filatelia, 265-267 40,-

VIANOČNÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Kružkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Kružkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk

Katalógy použité

Michel Zámorie č. 8 Južná a juhových. Ázia 1998	450,-
Michel Zámorie č. 10 Blízky východ 1999	650,-
Michel Zámorie č. 5 Západná Afrika 1998	550,-
Michel Súkromné celiny 1987	300,-
Novotný: Mince ČSR 1918-92, ČR+SR 1993-2006	260,-

Perové dosky

Originál Schaubek (modré, vínovočervené)	
– použité, zachovalé	á 860,-
Bez nápisu Schaubek (modré, vínovočervené, zelené, čierne) – nové	á 650,-

Monografie čs. známok

č. 3 Výplatné známky 1923-1939	250,-
č. 4 Letecké, novinové, dopl. 1918-1939	230,-
č. 5 SO 1920	350,-
č. 13+14 České pošt. pečiatky od najst. dôb do r. 1918	180,-
Ocelotisk z plochých desek – poštovní známky	650,-

M. Jobek: Katalóg slovenských čipových TK na CD 150,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,	
16-listový	490,-
30-listový	780,-
Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,	
s logom i bez loga Slovenskej pošty	360,-
A4, 8-listový, biele listy, bez loga	180,-
Havidky čierne, šírka 30, 32, 38, 40, 44, 52,	
55, 58, 60, 70, 85, 90 mm	- balíček 60,-
Havidky čierne na PL:	
ležaté, veľkosť 175x116 mm	- ks 15,-
stojaté, veľkosť 116x175 mm	- ks 15,-
Havidky biele na PL:	
ležaté, veľkosť 175x120 mm	- ks 15,-
stojaté, veľkosť 120x175 mm	- ks 15,-
stojaté, veľkosť 135x185 mm	- ks 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia	
listov (3 alebo 4 otvory)	365,-
Náhradné listy	
12-okienkové 55x53 mm	- 1 list 30,-
20-okienkové 41x42 mm	- 1 list 33,-
30-okienkové 31x35 mm	- 1 list 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie, vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora a obsahujú čiernu papierovú vložku.

Farby: zelená, modrá, čierna a červená 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá, lopatkovitá alebo okrúhla), kus	85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá	155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm	260,-
Ďalšie lupy podľa Zberateľa 9, 10/2005 alebo na www.zberatel.com	

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

VIANOČNÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky
z dnešnej
ponuky
námetových
emisí ★★
(str.40 - 41)

VIANOČNÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

429

428

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str.40 - 41)

